

کتابخانہ کی تحریک

میں جان کا لائق نہیں لائے

اور وہاں تریہ عالمندہ ، ،
، ، ، ، ، مترقی نمایاں

Phonetic

No. 10 : 1341 : 757

Remix : A C 289

ناتی :
عونی

استانبول مطبعہ عامرہ

۱۹۲۴ - ۱۳۴۰

TBMM KUTUPHANESI

تقديمه جگ

بوکوجوگ رساله آمريکا جاھير متحده سي داخله
نظارتہ مربوط تربيه بوروسي (Bureau of Education)
نک ۱۹۲۳ سنه سي نشر ياتندندر ، نومروسي ۳۷ در .

« تربيه بوروسي » پک کنش بر عدم مرکزيتله
اداره اولونان آمريکا معارفی فکر ومفکورمه جه توحيد
ایتمک واستقامتله نديزمک مقصديله تأسيس ايديلشدر .
وظيفه سي همان همان ساده جه نشریات يايچ صورتيله آمريکا
معارف منسوبلرني تنوير وارشاد ايله مک، برده استايتستيق
طوبلامقدن عبارتدر. تربيه عالنده هيچ يکي برشي اولمازکه
« بورو » اونی تدقيق ايتديزه رڤ برساله ويا کتاب ايله
آمريقاليره طائيتاسين .

موظف برچوق متخصصلردن باشقا آمريکا تربيه عالنه
منسوب ديگر صلاحيتدار ذاتلرکده يارديميله ايفای وظيفه
ايدن « بورو » نک نشریاتی معارف منتسبلری ايچين
اکثريا چوق فائده لی وقيمتلی در .

بورساله جک محردی ايلي نوي (Illinois) اولک سنده

عزيمه نفا (Winnetka) شهرنده مکتبلر ناظری (برنوع

معارف‌مدیری) اولان و روسیه بورجه C.W. Washburne در . کندیسی کتابک ماهیتی ایلک سطرلرنده لایقيله آکلاتمشدر . آورو یاده متقی تربیه جریانلرینه تجربه ساحهسی اولان باشلیجه یکی مکتبلری آرقاداشلری ایلک برلکده کزن محرر ، کوردکلرینی خلاصه نقل ایدیور . تربیه عالنده کی یکی جریانلر حقنده فکر ایدینک ایستین تورک معارفیلری آرادقلرینی بو رساله جکده بدرجهیه قدار بولاییله جکاردر ، ظننده یم ؛ بو سیبله تورکجهیه نقلی فائده لی کورددم .

آنقره ، ئشرین اول ، ۱۹۲۴

ع .

اوروپا تربیہ عالمندہ ، ، ، ، ، ، ، مرقی تماایلار

(Progressive Tendencies in European
Education.)

مدخل

۱۹۲۲ سنه سنك تشرین ثانی و كانون اول آییری
ایله ۱۹۲۳ سنه سنك كانون ثانینی اوروپاده تجربه [۱]
مکتبلرخی کز مکه کچیردم . زوجهم ایله . نظارتم
آلتنده کی مکتبلره منسوب پک ایی یتیشمش و تجربه لی
ایکی معلم بکا رفاقت و معاونت ایتدیلر .

اصولز عمومیت اعتباریله شویله ایدی :

[۱] بوراده بکن ورساله نك دیگر یرلرنده کچه جک
تجربه کله سی هپ Experimentation, Experiment.
مقابلی در ، یکی تعبیر ایله « تجریب » در . — مترجم

آمریقان آریئان اول اوروپاده کی تجربه لر
حقنده ممکن اولدینی قادار فضله معلومات ایدیندک .
فریر (Ferrière) ک «Ecole Active» آدلی کتابی
تدارک ایتدم ، که بونده تجربه مکتبلرندن برچوخی
مفصلاً مناقشه ایدیشدر . اوروپانک بللی لیلی
تربیه جیلرندن برچوخنک آدره سلیخی اوکرنده .

بر مملکته داخل اولنجه اوله اوراده کی تربیه .
جیلرله کوروشدک ، متریقی تربیوی تفکرک کندی
مملکتلرنده ایی افاده سی عد ایتدکلی مکتبلرک
هانکیلری اولدینی اونلردن اوکرنده . زیارت
ایتدیکمز هر مکتب ، کوروشدیکمز هر انسان بزه
دیگر مکتبلری و دیگر انسانلری تلقین ایتدی .
تجربه مکتبلرینه عائد مثاللر ویرمه سی مأمول اولان
هر مملکته کیتدک . برانموزجده متعدد مکتبلری
آیری آیری کز مه دک ، هرانموزجدن بر دانه سنی
زیارت ایتدک . نورل یورطولری سیبیلله آلمانیده
ایکی انموزجی کورمکدن محروم قالدق ، که بونلر
بلکده دیگر مملکتلرده کی تجربه مکتبلرندن قیمتی
وفرقلی ایدیلر . کوره مه دیکمز بومکتبلردن بری
Versuchsschule (تجربه مکتبی) ، دیکری Be-
gabteschule (مستعدلر مکتبی) دره . برنجیسی دیگر
مکتبلر منفعتنه یکی فکرلر بولمايه چالیشمق مقصدیه

(دره زدن کبی) بویوک برشهرده صورت مخصوصه ده .
تأسیس ایلشدر . ایکنجیلی ساده جه ، مستعد
چو جوقلر ایچین آچیلش براورتا مکتبدر . دیگر
مکتبلردن فرقی شسودرکه بوکا قبول ایدیله جک
چو جوقلر برزکا « تهست » [۱] ندن کچرلر ، لاکن
اصوللری و اداره طرزى اعتباریله باشقا مکتبلردن
پک فرقی اولماسی محتملدر .

پک چوق اوغراشدیغمز حالده پاسپورطلریمزی
روسیه ایچین ویزه ایتدیره مه دک . یوقسه مهم هیچ
بر تجربه دن کندیمزی بیله بیله محروم ایتمه زدک .

انکلتزده بش ، بلچیقاده درت ، هولانداده
اوج ، فرانسه ده ایکی ، اسویچرده اوج ، آوستریاده
بر ، چه قوسلو و اقیاده ایکی ، آلمانیا ده بر تجربه مکتبی
کور دک . معلملرله ، مدیرلرله ، مکتب مفتش
وناظرلریله ، دارالمعلمین خوجالری ایله ، دارالفنون
فاکولته لری اعضاسی ایله مکتب غزته لری مدیرلری
ایله ، و چو جوق آنا بابالری ایله کوروشدک .

بر مکتبی کزرکن هر بریمز مکتبک باشقا بر
قسمی کوریوردی . درس لرله کیر دک ، چو جوقلرله

[۱] فرانسه زجه به عیناً کچن بوکله به مقابل « محک »
دیگدن ایسه ، معنا سنده کی خصوصیت وتورک تجویدینه
اویان تلفظی اعتباریله لسانه ده ده شیمدیک عیناً استعمالی
مرجع کورولشد .

وہململرلہ قونوشدق ، تجربہ نك اصل واضی
 ومدير مسئولى اولان ذات ایلہ اوزون اوزادیہ
 کوروشدك . مکتبلرک هیچ برنده احصائی تدقیق
 ویافتیش یاپمایہ قالقیشماق . مقصدیمز ، ساده جه ،
 تجربہ نك استناد ایندیکی تربیوی فکرلری؛ بوفکرلرک
 عمومیت اعتباریلہ ناصیل تطبیق ایدیلدیکنی آکلامق
 وتجربہ نك نتیجہلری ایلہ اك زیادہ علاقہ داراولانلرک
 بو خصوصده کی شخصی مطالعہلری نہ اولدیغنی
 اوکر نك ایدی . بوتون آوروپاده کی تجربہ مکتبلرندن
 هیچ بری کلمہ نك علمی معناسی ایلہ . تماماً تجربہ
 (تجریب) مکتبی دکلدیر . لوندرده میس مرکیندر
 (Miss Mackinder) مکتبی نتیجہلری شیئی
 (Objective) صورتده اولجمله یه چالیشان یکانہ
 مکتبدر . مع مافیہ مکتبلرک استناد ایندیکی فکرلرہ
 علی الاکثر معتنا روحیات تتبعلری اساس تشکیل
 ایدیور ، استحصال ایدیلن نتیجہلرده کیفیتیجه
 اکثریا آشکار صورتده ایدیر .

مکتبلرندن هیچ برینی دهرین عالمانہ تدقیق
 ایتہ یه تصدی ایتہدك . غیرتمز آوروپاده کی متری
 تربیہ تمایللرینی کشف ایتک وبوتمایللرک انموزجی
 مثاللرینی کورمک ایدی .

آشاغیده کی سطرلر کوردکلریمز راپوریدر :

اوروپاده متری تریه تمایلیری

اوروپا تریه ساحه سنده پك ذی حیاتدر .
 واقعا اداره نك فضله مرکزى اولدیغی یرلرده تریه
 تجربه لرینك عددی آزدرد ؛ واقعا اوروپا معلمری
 اکثریت اعتباریله آمریکا معلملرندن داها ای
 یتیشمش اولقله برابر، ذکا وایش « تهست » لرینك
 موجودیتلیری ویا شایان آرزو شیر اولدقلری
 آمریقالی مسلکداش لرینه نسبتله دهآ آز تسلیم
 ایدرلر ؛ واقعا اوروپا دارالفنونلرندن پك آزنده
 بزم دارالفنونلرده کی تریه شعبه لرینه تقابل ایدمك
 تأسیسات واردرد ؛ واقعا انكلكلترمه کی برایکی استئندان
 صرف نظر اوروپا شهرلرندن هیچ برنده « تربیوی
 تحریات بوروسی » بولونماز ؛ فقط بونقصانلره رغماً
 هرجدی تریه متبغی علاقه دار ایدمك برخیلی
 مهم تربیوی غیرت وهمتار واردرد . اوروپالی
 مسلکداش لریمزك یایتمده اولدقلری شیردن بز
 آمریقاده پك آز خبردار اولیورز . اونلر بزم
 تجربه لریمزك بعضیلرندن استفاده ایدیورلر ، بزده
 اونلرک تجربه لرندن بول بول مستفید اولاییلر .
 اوروپا تریه سنك متری تمایلیری آشاییده کی
 یش زمرده طوبلامق ممکندر ، که بونلردن هر

بري آريجه موضوع بحث ايديله جکدر. ۱، لاندز-
 ميسرپونفز هابمه (Landerziehungsheime) [۱]،
 ياخود د يکي مکتبلر، ۲، ال ايشي؛ ۳، سلف-
 غوره رنمونت (Self-government) [۲]؛ ۴، فرد
 تعليم؛ ۵، زمره تعلیمی؛ ۶، حریت؛ ۷، تحری
 -وتجربه مکتبلری و صنفلی .

[۱] بو چتين تلفظلی آلمانجه کلمه « قير - تربيه -
 يوردلری » معناسنه کله بيلير . - مترجم
 [۲] بو انگليزجه تعبير فرانزجه يه ، حتی آلمانجه يه
 عیناً یکمشدرد . « کندی - کنديسي - اداره » صورتده
 ترجمه اولوناييدير . - مترجم

۱ . لاندہ رجسپھوائفز ہائیمہ ، یاخود

» یکی مکتبلر «

انکلترہ ، فرانسه ، اسویجرہ ، و آلمانیاںک
مختلف یرلرینہ یایلمش اولان بولیلی قیر مکتبلری
اوروپانک تربیہ تجربہلری آراسندہ آمریقانک
بلنکدہ اک آز استفادہ ایدہ بیلہ جکی برشکلدر . بز
مجانئ نہاری مکتبہ پک فضلہ دوشکونز . بوسبیلہ
» قیر مکتبی ، فکرینک آرامزدہ واسع صورتدہ
انکشافئی امیدایتدیر مہیہ مساعد بر علامت کورہ مہ یورز .

سسل رودی (Cecil Reddie) نک ابونزھوم
(Abbotsholm) ندن و اسویجرہ دہ غنر برسک
Glarisegg دہ کی مکتبدن ملہم اولارق عینی
فکری ساحہ تطبیقہ قویق ایچین ، رُدرارد
ریوملی (Edward Rumely) برقاج سنہ اول
ابنربانا ٹولککسندہ یورورت شہرندہ ابنقر رلاقن
مکتبنی آچشدی . لاکن بوفکر انتشار ایتہ دی .

مع مافیہ آمریکا عمومی مکتبلرندہ ، مکتب
ساعتلرینک تربیدی ، آتولیہ ، وبانچہ ایشلرینک ،
اویون فعالیتلرینک پروغراملرہ ادخالی خصوصندہ

اظهارايتديكمز تمايلارله روهى نك، برى (Badley) نك
و ليهيز (Lietz) ك ۳۰ سنه اول پيشدارى
اولدقلى حركتى توليد ايدن آرزونك عيىنى افاده
ايتمش اوليورز .

« يىكى مكتبىلر » فردك انكشاف كاملى تامينه
غيرت ايدىورلر . بونلك برنجى درجده علاقه دار
اولدقلى ايش ، تدريس دكلدر؛ بومكتبىلر اوروپا نك
ديكر مكتبىلرندن چوق زياده ، لاكن انكليز
« عمومى مكتبىلر » [۱] نه نسبتله داها آرز، سپورله
علاقه دار اوليورلر . هيسنك پروغراملرينه ال
ايشلرى داخلدر .

اسويچرده غمورسك ده كى مكتب بوصفك
انمودجى در . غمورسك مكتبى انكلترده سىل
روهى نك ، آلمان ياده ليهيز ك دوغرو دن دوغرويه
نفوذى آلتندى تاسيس ايدىلشدر . غمورسك
مكتبى آجيلالى اپى زمان اولاشدر . كوچوك برمكتب
اولدنى ايچين اداره ونظارت خصوصنده مديرينك

انكلترده كى « عمومى مكتبىلر Public Schools » ،
اسملىنك ضد كاملى اولارق آنجق امتيازلى صنفلك
استفاده ايدىله جى درجده خصوصى و آريستوقراتيك
مكتبلدر ، ايتى (Eaton) و راغبى (Rugby)
بونلك اك مروف اولانلرندن در . — مترجم .

شخصی تأثیری دیگر مکتبلردن داهاز یاده دوغرودن
دوغرویه ودها چوق نافذدر .

چو جوقلر، بویوکلر ایکیشرا یکیشر، کوچوکلر
دردی بر آراده اولمق اوزره کوچوک اودالرده
یتوت ایدرلر . اودالریغی بالذات تنظیم و تزیین
ایده رک اونلره او منظره سی ورنکی ویریرلر -
بو مکتبلرده چیپلاق یاتاقخانه لر کورولمه ز . طلبه
صباحلری قالفنجه صوئوق بردوش یاپارلر ، بونی
براز شدتلی بر ژیمناستیک فعالیتی تعقیب ایدر ،
صوکرا قهوه آلتی ایدرلر ، درس لرینه کیدرلر .
طلبه اوکله یکنکندن صوکره آتولیه و باغچه
ایشلری ایله ، اویون و اسپورلرله مشغول اولورلر .
کندیملری ایچین پک متنوع فعالیت زمینلری واردر .
۱۵ ، ۲۰ دورلو ال ایشی و بدنی فعالیت چشیدی
موجوددر . ایشلر ایچین لایقیه تجهیز ایدیلش
آتولیه لر واردر؛ آتولیه لرک تجهیزاتی مصرفلی شیلر
دکلدر، یالکزاک لزوملو آلات و اشیا ایله چالیشمايه
مساعدیرلر حاضر لاندردر . آتولیه مساعیسنندن
مقصد بر صنعته حاضرلق دکلدر ، چو جوقلرک
روح لرینی، افاده ایتمه لری (Self expression) در .
آتولیه لر چو جوقلرک قدرت و فعالیتلری ایچین
بر منصب و یاراتجی قابلیت لرینه ده بر زمین فرصتدر .
چو جوقلر اورالرده تام بر حریتله چالیشیر، خصوصی

اودالری ایچین ، آنا بابالری ایچین ، کندی ایسته دکلری شکل و بیچیمده اشیا اعمال ایدرلر . درسلمه لازم اولان علمی آلات تدریسیه نك بر چوغنی ده یاپارلر . ال ایشلری ایچین منتظم بر پروغرام اولمادیفی کیبی دواملی بر فعالیتنه لزوم ده یوقدر .

غمبر برك قصبه سنك موقعی آچیق هوا سپورلرینه پك مساعددر . زمان زمان درسلمه تعطیل ایدیلیر ، وچو جوقلر قیرلرده قیش سپورلریله مشغول اولورلر ، ویا تنزهلر یاپارلر .

تدریسات جهتی دیگر مکتبلردن فرقلی دکلدر . یکی مکتبلرك کوستردکلری تربیوی ترقی تدریساتدن باشقا جهتلرده در .

غمبر برك مکتبی نك داخلی تشکیلاتی صنفلرله علاقه دار اولمایان طلبه زمردلرندن تشکل ایدر ، هر زمرد معلملردن برینك اداره سنده در . مع مافیه آقاده میک مساعی بود عائله زمردلری ، ندن تماماً مستقل صنف و دائره تقسیماته استناد ایدر . هر چو جوق داخل اولاجنی زمردی کندی انتخاب ایدر . هیئت تعلیمیه دن انتخاب ایده جکی بر ذات ده . کندیسنك رهبر و مشاوری اولور ؛ زمرد نك دیگر اعضاسی خاص آرقاداشلریدر . زمردلر ، اداره ایدن معلملرك قازاندقلری توجه و محبت درجه سنه

كوره بويوك ديا كوچوك اولورلر، على المعتاد برزمرده
چوجوق مقدارى ۸ ايله ۲۰ آراسنده در .

غمر برك مكتبي ده ديكر « يكي مكتبلر، كبي
فردك انكشاف تامنى تايمينه چالشمقده در. مكتبك
تدريسى وتعليمى فعاليتى بيلديكمز ديكر مكتبلرده كى
كبي در و مكملآ جريان ايدر ، بوكا علاوه
غمر برك ده چوجوقلرك كرك بدنآ و كرك سجه
و شخصيتجه صوك درجهيه قادار انكشافه غيرت
ايديلير .

هرزمره نك باشنده بولونان معلمك تاثير
ونفوذى، چوجوغك سجه سنك انكشافى خصوصنده
اك مهم عامللردن بريدر. مكتبى احاطه ايدن هواى
معنوى ايله رنك حيات ده عيى درجه ده مهمدر .
شخصى فعاليتلر ايچين كنش بر انتخاب امكانك
موجوديتى فطرى قابليت وعلاقه لرك اظهارينه يارديم
ايديور .

صحى آچيق هوا حياتى ، سميده انتظام ،
هركونكى فعاليتده ذهنى وفيزيكي مساعى ايله اويون
مدتلى و مقدارلى آراسنده توازن ، بوتون
بونلر چوجوقلرى صاغلام و قوتلى ياپيور . بو
مكتبده كى چوجوقلرك صحت و قوتلى و طور
وحركتلرنده كورولن كبارلق ، شامل وعمومى نما

و انكشاف قارشيسنده انسان متحسس اولمقدن .
 كنديسنى آلامايور .

ديكر « قير - مكنبرى » ده بونك كيبي در .
 بونلرك هپسنى كز مهيه چاليشادق . بونوع مكنبلردن
 آلمانيداه اوچ تانه وارددر ، كه ليئتز (Lietz)
 طرفندن تاسيس اولونمشدر ، بونلردن باشقا
 عورده والدر (Odenwald) ده ، ويكرزدرورف
 (Wickersdorf) ده وديكر محللرده ده بويله مكنبلر
 موجوددر . اسويچرده غموريسك دن باشقا
 هوف - غوركيخ (Hof - Oberkirch) ده ده بر
 مكنتب وارددر . فرانسه ده الك مشهورى وال اسكنيسى
 رُقول دوروسه (Ecole des Roches) در؛ بوندن
 ماعدا آلتى مكنتب داها وارددر . انكلترده ابوتزهورم
 (Abbotsholm) حالافعال بر موجوديت كوستريور ،
 آيريجه ، بي دويلز (Bedales) مكنتب ايله له موردن
 (Letchworth) ده كي تصوفى (Theosophical)
 « يكي مكنتب » وديكر مختلف برچوق مؤسسهر
 موجوددر . تفرعائده فرقى اولان بو مكنبلر
 اساسده هپ بر برلينك عينيدرلر .

مثلا ، رُقول دوروسه ، غموريسك مكنتبندن
 چوق داها بويوكدر . اوندن داها آز اوه بكره ،
 بوراده حریتده داها آزددر ؛ جوجوقلر داخل

اولا جقلری زمره یی انتخاب ایتک حقنه مالک دکلدرلر .
و عمومی یاتا قیخانه لرده یاتارلر . لاکن ایزجی نشکیلاتی
بوراده پک فعالدر ، و طلبه مقداری چوق اولدینی
ایچین آتله تیک او یونلره داها کنیش بر زمین فرصت
موجوددر .

ویانده کی برایتنزه (Braitensee) مکتبی عمومی
« قیر - مکتبی » انموزچندن اوچ جهته آریلیر :
بو مکتب قیرده دکل ، شهر ایچندهدر ؛ دولت
بودجه سندن تخصیصاتلی در ؛ طلبه یی مسابقه ایله قبول
ایدر . یوکسک استعدادلی چوققلر ایچین دولت
بودجه سندن تخصیصاتلی بریلی مؤسسه اولان بو مکتب
دیگر آوستریا مکتبلرندن چوق فرقلی و چوق مترقیدر .
بی دهمیز ، « یکی مکتب » جریاننک پیشدارلرندن
اولقله برابر بعض جهتلرجه بو انموزجده مکتبدن
پک زیاده آریلیر . بوراده خصوصی یکی تدریس
اصوللری تطبیق اولونور و تدریسات مختلطدر . لیلی
مکتبده مختلط تدریس طرزی ، آمریکا ایچین بیه
هنوز الفت ایدیلهمش یکی بر چیغیردر . بی دهمیز
مکتبی بونی شایان حیرت درجه ده مکمل تطبیق
ایدیور . انسان اوغلان چوققلرله قیزلر آراسنده
بی دهمیز ده کوروله بیهلر جکندن داها کوزل و داها
درست مناسبت و معاشرت انتظارنده بولوناماز . بی دهمیز ،
« یکی مکتبلر » لک اسکیلرندن بریدر ، و بلکه ده

الك مترقى والذی حیات اولانیدر. حقیقه، چه قو-
سلو و قیاده کی بردار الایتام استثناییدیلیرسه، بی دمه بلر
بوتون اورو پاده کوردیکمز مکتبلرک الک کوزمه لی در.

جنور مده بر « بین الملل یکی مکتبلر انستیتوسی،
واردرکه رئیس دو قنور آدولف فهریه (Dr. Adolphe Ferrière)
در . بوتشکیلات « قیر -
تربیه - یوردلری « حقنده معلومات و وثائق طویلار
و ایسته ینلره بومؤسسهر حقنده ایضاحات ویریر .
فهریه « نرنووهل Ere Nouvelle « نامیله بین الملل
بر تربیه غزته سی نشر ایدر و بوکا اورو پاده کی « یکی
مکتبلر « حقنده یازیلر یازار .

« قیر - تربیه - یوردلری « اورو پاده مترقی
و فصال تربیه حرکتک پیشهداری درلر . بونلر ،
مکتبلرک آقاده میک مساعی به پک فضله اهمیت ویرمک
طرزندن آیریلار ق تربیه نک سحیه و بدن تشکیلی
افعوله لرینه داها فضله اهمیت ویرمک طرزینه کیرمه لر
خصوصنده تنبیه کار بر تاثیر و نفوذ اجرا ایتمکده درلر .
بز آمریقاده مکتبلره آتولیه ایشلری قویمقله و نظارت
آلتنده او یونلره موقع ویرمکله برابر آقاده میک
مساعی به حالالزو مندن فضله اهمیت عطف ایدیورز .
اورو پاده کی « یکی مکتبلر « بو فعالیتلر آراسنده داها
ای بر توازن تأمین ایتملر در .

۲. ال ایشی

اوروپا تجربه مکتبلرنده ال ایشلری نك واسع
 مقیاسده انكشافی کیفیتنده « یکی مکتبلر » له برلکده
 اسوه چده « سلوید Slöjd » حرکتی، و مروتہ صوری
 اصولی آیری آیری رول اوینامشدر . فی الحقیقه
 برچوق تجربه مکتبلرنده عوریزینالیتہ ادعاسنه یکانہ
 امکان ویره جک جهت اکثرتله ال ایشلری اولیور .
 « تجربی » صفتی ویریلن مکتبلردن برینه برزیارتجی
 کیره رنك مکتبده کی یکیلکاری کورمك ایسته دیمی
 کند یسنه هان ، چوجوقلر طرفدن یاپیلمش بر آلا ی
 اشیا کوسته ریلور - کاغد کسمه لری ، رسملر ،
 خفیف تاختا ایشلری ، دیکیش و « سلوید »
 اعمالاتی کی . برچوق مکتبلرده بو ال ایشلری
 پروغرامه برنوع علاوه ، وتجدد فکرینه ویریلش
 برقوانسه سیون ماهیتنده در ، مدیرلر معارف رسمیه یی [۱]
 وقلاسیکلری حقیقی تربیه نك اسالاساسی عد
 ایتمکده درلر . هرزیارت ایتدی کمز مرقی مکتبلرنك
 هپسنده ، هامبور غده کیلر مستثنی ، ال ایشلری
 پروغرامه بالقوه داخلدی . بعض مکتبلرده ایسه

چو جو قلك ال ايشى فعاليتلىرى تربيه ده حقيقى بر
رول اويناور .

ال ايشلرينك مكتبه حكمت وجودى نه قادار
مهم ايسه بو خصوصه كى فعاليتلرده او قادار چشيدلى در .
ال ايشى فعاليتلرينك مختلف مكتبلرده كى گرفت
ومغلق افعوله لرى آراسنده آلتى دورلوسى تفريق
اولونا بيلير وبوا ففعوله لردن بعضيلرينك داها زياده
حاكم اولدينى بعض مكتبلرده كوسته ريله بيلير . ال
ايشلرينك بوا ففعوله ويا مقصدلى شويله جه اجمال
ايديله بيلير :

۱ . معتاد مكتب مساعيسنه بر علاوه تشكيل
ايمك . - چو جو قلك ايچين بر نوع فضله مشغوليت
ومكتبك مرقى بر مؤسسه اولدينى اثباته ياراين بر
علامت اولق .

۲ . ال هنرى تعليم طريقيله تربيه . - مفروض
بر اساس روحيه مستند اولق - اوزره حسي - حركى
عكس العمللرك انكشافنه چاليشق .

۳ . آقاده ميث تدريساتى مشخص قيلمائه
وخاطره يه خادم اولمايه يارامق .

۴ . چو جو غك ايلريده كيره چكى صنعت ومسلكك
تعيني خصوصنده بردلالت واسطه سى اولق .

۵ . چو جو غك ياراتيجى قدرتنه منصب تشكيل

ایتمک ، روحنک افادہ سی ، انکشاف تامی ایچین واسطہ اولق .

۶ . مرتبہ یہ اس الحرکہ تشکیل ایتمک .

برنجی مقصد --- یعنی چو جو غہ مشغولیت تأمین

ایتمک ، ویوزدرہم دماغ ایشنی، اون درہم ال ایشی ایلہ توزین ایلہ مک - اوروپادہ آمریقادہ دک معروف ومنتشردر . بومقصد ، ال ایشلرندن بعض نوعلرہ عائد ہافتادہ یاریم ساعتک سیستہ ماتیک بر درس شکلندہ ظہورایدیور، طبقی آمریقامکتبلرینک برچو غندہ کی رسم درسری کیبی ؛ یالکزاوروپادہ۔ کیلردہ قولالانیلان مواد ومازیمہ رافیا ، کیل کیبی ایشلہ نمہ سی قولای شیلردر، خفیف تاختا ایشجیلکی دہ واردر . مثلاً هولاندادہ چو جو قنر براوینجاق یل دہ کیرمنی یایمق ایستہ یخہ اللرنندہ کی کتابہ باقپورلر ، اونندہ کی تعریفلری تعقیب ایدہ رک یاپپورلر .

صنفلر یوکسلدکجہ عینی تمایل « سلوید ، ویا

رسمی ال ایشلری درسی شکلندہ نمایان اولیور .

یونلر معین وثابت بر پروغرامہ تابعدر . ہرچو جو ق

بعض تعلیم وتمرینلری صیرا ایلہ یایارق ایلہ ریلہر ؛

اولا بسیط برکوشہ کچمہ سی یاپار ، صوکرآ تدریجاً

داہا کوجلرینی میدانہ چیقاریر ، ونہایت طبقی

کندیسندن اولکی چو جو قنرک یاپدینی کیبی بر

پورط - مانطو ویا قوندورہ صاندینی اعمال ایدر .

بونوع ال ایشی تعلیمک آز چوق عملی برغایه سی
اولدینی فرض ایدیلور؛ لاکن بو ، انسانده عادتاً ،
هرچو جوغک ایلریده براینجه مارانغوزاولاجنی فرض
ایدیلدیکی ویا مارانغوزلغک بالعموم صنعتلر ایچین
عادتاً مایمونجق ماهیتنده رشى عد اولوندینی ذهابنه
میدان ویریور .

مع مافیه هولانداده لاره (Laren) ده ،
آمستردام ده سول روره لی کینغ (Schoolvereniging)
کیی مکتبلرده ال ایشی نک آقاده میک مساعی به
برعلاوه اولدینغی سویله مک تماماً دوغرو دوشمه ز.
بومکتبلرک پروغراملرنده ال ایشلری اولدقجه کنیش
برموقع طوتیور، ومعین رسمی باشلانغیج دوره سندن
صورا عادتاً سربست مساعی صیراسنه کییریور .
بومکتبلرده ال ایشلری صولک صفحهلرنده برنوع
افاده روح واسطه سی ماهیتنی آلیور. بوحال لاره
ده کی انسانیات مکتبی (Humanitarian School)
ایچین داها زیاده وارددر .

ال ایشلرینک ایکنجی عمومی مقصدی، حسی-
حرکی عکس العمللرک تربیه سی در . عصری تجربه
مکتبلرنده بوافعوله نک ال باشلی مروجی موده صوری
در ، ونفوذ وتأثیریه ده پک واسع وشاملدر .
موده صوری نک اثری ، خصوصیه ، انکلترده

پك اي طائينم شدر . فرانسه ده قرامر و دل نامنده
بر آمریقای قادین استیلايه اوغرامش مناطقه ده کی
یوزلرجه مکتبه مونه صوری اصولنه مخصوص تدریس
و تربیه اشیایی اهدا ایتمش ، و مونه صوری فکر-
لرینک فرانسه ده انتشارینه پك چوق غیرت صرف
ایله مشدر . مونه صوری نك نفوذی اسویچر ده
حس اولونیور .

بوکا بکزه یین دیگر بر نفوذده بروکسه لده
دوقرولی (Decroly) نك اجرا ایتدیکی در . بوذاتک
« سوبنورمال » [۱] چوجوقلر مخصوص مکتبده
پك عظیم مقدارده شایان دقت آلات و ترتیبات
بولدق ، که بونلر اشیایی قوللانمالری ، اونلرک
جسامتلیخی ، رنگ و شکللیخی تدقیق ایله مه لری
خصوصنده چوجوقلرک ملکاتی تنبیه و تحریک ایچین
میدانه کتیر یلشلردر . دوقرولی نك مساعیسی یالکز
« سوبنورمال » چوجوقلرک تعلیم و تربیه سنه انحصار
ایتمه دیکی کیبی اصول اعتبار یله ده حی - حرکی
عکس العمللرک تربیه سی مسئله سنده مونه صوری دن
داها فضله انحصارچی دکلدر . دوقرولی نك « نورمال »
چوجوقلر ایچین وضع ایتدیکی اصول تربیه اولدقجه
[۱] Subnormal روحاً و یابدناً نورمال (حال طبیعی
وعادی) درجه نك دوننده اولان . - مترجم .

مکمل برسیسته مدر، بونده ال ایشلری باشدن باشه
مهم بررول اوینار .

شیمدی ال ایشلرینک اوجنچی مقصدینه -
یعنی آقاده میک تدریساته معاونت مقصدینه- کلیورز .
دورقرولی ایله موته صوری اصوللری، حسی- حرکی
عکس العمللرک تعلیم و تربیه سی ساحه سنده اولدینی
کیبی ، بوساحه دهده یکدیگرینه موازی یورور .
ایکسینک آراسنده کنیش فرقلر واردر ؛ فقط
بربرینه اوینان نقطه لرده موجوددر. موته صوری کیبی
دورقرولی ده حسابی اشیاء غایبه سیله تدریس ایدیور، لاکن
بوصورتله حرکت ایدرکن چو جوغک مخیله سنی متدایاً
تحریک ایتیه ده غیرت ایله یور . موته صوری نک
هندسی برشکل قوللاندینی یرده ، او بر اینک ویا
برمیوه رسمی استعمال ایدیور ، موته صوری نسبی
جسامتلری اوکرتک ایچین تدریجاً بویون برصیرا
اسطوانلر قوللانیور ، دورقرولی ایسه بومقصدی
کاغدندن معمول آاجلر ، ویا چو جوغک حیاته
یاقین دیکر بوکبکزه ر شیلرله تأمین ایدیور. مساعی
ایلرله دیکه بویکی اصول آراسنده ده بر چوق
بونلره بکزه ر فرقلر کورولور - مع مافیله بوفرقلرک
ال ایشلری ایله علاقه سی یوقدر . جنوره ده کی
ده قول ده تی (Ecole des Petits) ایله فرمیرک

مکتبندہ ہم درقرولی نک ، ہم دہ موتہ صوری نک
اصوللری حاکم و نافذدر .

ال ایشلرینک آقادمیک تدریساتہ یاردیمچی
اولماسنہ الک کوزل مثال لوندرمدہ بر اورتا قیز
مکتبندہ کورولور . بو، انگلیز مکتبلری آراسندہ
دالتومہ پلاتنی ایلمک دفعہ تطبیق ایدن مکتبدر .
بورادہ ۱۰ ، ۱۱ یاشلرندہ چوجوقلرہ درس ویرن
برمعلم تاریخ وجوغرافیا درسلرینی ال ایشلری
سایہ سندہ تمامیلہ جانی بر حالہ کتیرمشدر . بو معلم
خانمک قوجا برکتانی واردرکہ محتویاتی چوجوقلرک
درسلرینی جانلاندرمق ایچین کندی کندیلرینہ
یاباییلہ جکلری برچوق شیلردن تشکل ایدر-وبکینغ [۱]
قایقلری وقرون وسطی شاطولری کبی شیلر .
ال ایشلری بویوک چوجوقلر ایچین صنایعہ
احضار مقصدینی احتوا ایدیور . مثلاً بروکسلدہ
بر مکتب کوریورزک ۹۲ دن ۱۴ یاشنہ قادار
اوغلان چوجوقلرہ مخصوص اولان بو مؤسسہ یہ
عادتا «صنایع اعدادیسی» [۲] دیہ بیلیرز .
چوجوقلرک چالیشمالرینی و ایشلرینی کوسترتمک
ایچین بورادہ بزی اودا اودا کزدریلر . براودایہ
[۱] Viking اسکی نوروج کبیی وقورصان
سرکردملری . --- متوم

کبردکمی ، مکتبک مدیری بر دودوک چالیور ؛
چوجوقلردر حال ایشلرینی براقیور، انتظار وضعیتند
دوریورلر . بو تعطیلک سکونی ایچنده مدیر بزم
چوجوقلرک یاپدقلری ایشلر حقنده ایضاحات
ویریور ، اولرده هیکل کبی ساکت وصامت
بکله یورلر . بوندن صوکر! مدیر بکرار دودوک
چالیور ، چوجوقلر ایشلرینه دونیور . بو رسمی
وسرت چهره لی مکتبک پروغرامی حرفت وصنعت
اعتباریله شایان قید درجه ده مکملدر . هرچوجوق
بلانلر ورسملر چیزمه یی ، بونلره نظر آ آلییدن
مودلر یاپمای ، قالیلر (پاترونلر) کسه رک
تاختادن بونلره کوره اشیا اعمال ایتمه یی، دوکمه جیلکی
واحق باشنده دمیر ایشله مه یی اوکرمشدر .

مکتبک هر طرفنده ده میردن یاپیلمش برچوق
تزینات کورونیور ، که بونلری هپ چوجوقلر
یامشدر . چوجوقلره آلتلر حقنده درسرویریلیور،
هر صنعتده قوللانیلان مختلف نمونه ده آلاتک
صورت استعماللری آیری آیری کوستریلیور ،
بو صورتله چوجوقلر ایلریده برینی انتخاب
ایده جکلری مختلف صنعتلر حقنده فکر بومعلومات
صاحبی اولیورلر .

بوندن داها ایی بر مکتبده ، لاکن پروغرامنده
ال ایشلری بوقدر واسع بر موقع طوتماق اوزره ،

انگلترده نورزده میتی (Northampton) جوارنده
اونرل (Oundle) مکتبی در . بوراده شایان
قید درجهده کوزل آتولیه لر کوردک ، هپسیده
اک صوک سیسته م آلاتله مجهز دی . هر چوجوق ،
ولولاتین ویا یونان فلاسیکلری ایله اختصاصه
چالیشاجق درجهده یوکسک صنفده بیله اولسه ،
(۱۰) هافتاده (۱) هافتایی بو آتولیه لرده چالیشارق
کچیرمک مجبوریتنده در . آتولیه لر مکتبه عائد بوتون
تعمیرلری یاپدقلری کیی لابوراتوارلره مقتضی ،
حتی آتولیه لرک کندیلرینه لازم آلت و جهازلری ده
اعمال ایدرلر . مکتب ، جوارنده کی کویک نالبالدغنی
بیله درعهده ایتشدر ، اورانک بوتون بیکیرلری
بوراده ناللانیر . مع مافیه صنایعه بوقادار کنیش بر
فعالیت ساحه سی تأمین ایدن اونرل مکتبی زنکین
چوجوقلره مخصوصدر واونلری ، هرشیدن زیاده ،
مهندسلک ، کیمیا کرلک و معدن کیمیا کرلکی کیی
یوکسک مسلك مکتبلرینه وفا کولتهلره حاضرلار .
بومکتب ، عملی فعالیتلری ، چوجوقلرک ایلریده
داخل اولاجقلری مسلک لرایچین بردلات واسطه سی
تلقی ایدیور .

ال ایشلری همان دائماً قسماده افاده روح
واسطه سی عد ایدیور . لاکن ال ایشلرینک فضله

شکلی بر ماهیت آلدینی و یا بدایه بر نوع تعلیم و تمرین عد ایلدیکی و یا خود دیگر درسلك تعلیم و تدریسنه مادون و تابع طوتولدینی محللرده بونلرك افاده روحه عائد افموله لری یا تالی درجه ده قالیر و یا بوس بوتون یوق اولور .

مع مافیه بعض مکتبلرده واردرکه بونلرده ال ایشلری عادتاً منحصرأ یاراتجی قدرت ایچین بر انصباب زمینی در . علی الاکثر « قیر - تربیه - مکتبلی » نده بویله در . بی دیملر مکتبند ، دیگرلرینه نسبتاً ، داها زیاده بویله در . اوراده ۱۱ ، ۱۲ یاشلرنده چو جو قلسباحلری ال ایشلری . یاپارلر ، آقشاملری درسله مشغول اولورلر . بو کیفیت بی دیملرک ابتدائی قسمی مدیری بزه شویله ایضاح ایتدی : « چو جو قلسک یاراتجی قوتلری الک زیاده صباحلری او یانیق در . بوسببله اونلری ، صباحلری ال ایشلری ایله اشتغال ایچین سربست براقق احتیاجنی دویورز . چو جو قلس جانلرینک ایسته دیکی آتولیه یه کیدرلر ، آرزو ایتدکلری شیلری یاپارلر . روحلرینی افاده ایتک و ایسته دکلری شیلری کمال حریتله اعمال و ابداع ایتک اونلرک حقلمیدر . آقشام اونجه چو جو قلس فیزیکی جهتمدن . یورغوندرلر ، لاکن دماغلری حالا جیادتی محافظه .

ایتدیکی ایچین، ساکن و مستریخ، او طور ارق درس لری
ایله مشغول اولمقدن خوشلانیرلر .

مع مافیة پك چوق مکتبلر ده ایش برعکسدر .
مثلا لوفتاسر ده کبرزلی (Kearsly) ده اولریل
(O'Neill) ک تجربه مکتبده ال ایشلری آقشاملری
یایلیر . فقط بومکتبده پروغرامسزدر ، چو جوقلر
کونک همان هر هانکی ساعتده آتولیه ده ویا او
اداره سی درسند بولونا بیلیرلر . بی دویلز ده اولدینی
کیبی بوراده ده چو جوقلر آتولیه ده ایسته دکلری
ایش ایله مشغول اولابیلیرلر ، اورالردن ایسته دکلری
طرزده استفاده ایده بیلیرلر . آتولیلر ، صورت
قطییه ده ، چو جوقلر کندی فکرلرینی افاده ،
ایسته دکلری شیلری اعمال ایله مه لرینه مخصوص
یرلردر .

عینی حال چه قوسلو و اقیاده سترانور - فرنسفر
(Stranov Krnsko) دارالایتامنده ده کورولور .
هم بوراده معلملر چو جوقلرک ایشلرینی تنقیده
ایتمه زلر ، حتی اک ای طرز اعمالی تلقین ایتمکدن
بیله چکینیرلر . بودارالایتامک چو جوقلری طرفندن
یاپیلان صنعت اثرلری ، کوزمه لاکجه ، اوروپا
و آمریقاده کوردیکم چو جوق ایشلرینک ، سچمه لری
اولماق شرطیله ، هپسنه فاقدر . بوراده کی اصول

شودر : چو جوقلری کوزل شیلرله احاطه ایتمک ،
اولرله قلملر ، باستهل قلملری ، بویالر و کاغد
ویره رک جانلرینک ایسته دیکی دیگر کوزل شیلری
یا یمن ایچین کندیلرینی سربست براقق : معلملری
بزه : « چو جوقلر نه اطرافلرنده کی رسملری قویا
ایدرلر ، نه ده آرقا داشلرینک یاپدقلرینی » دیدی .
کندیسنه صوردق :

« لاکن یاپدقلری رسملرک برچو غنده کورولن
رنک آهنکی ، صنعتکارانه وضعیت تناسبنی ،
مناظری ، عنصرلر آراسنده کی تناظری ناصیل
اوکره نیورلر ؟ »

معلم جواب ویردی : « کندی لازم غیرمفارقلری
اولان کوزلک خاصه سی سایه سنده اوکره نیورلر .
چو جوقلر مثلاً برحکایه نی تمثیل ایدن ویا بر بویون
باغه غوریزینال بر اورنک تشکیل ایدن ، یا خود
دیگر هر هانکی بر شیئه عائد بر رسم یاپدیلر می بو
یاپدقلرینی دیوارلره آصارلر ، صوکر ا اثرلرینک
قارشیلرینه کچهرک مناقشه ایدرلر ، هر برینک دیگرلرینه
نظراً حائر اولدینی مزیتلری آیریرلر . رسملردن
برایکیسنی سچرلر و ترجیحه سبب اولان جهتلری
میدانه قویارلر . صوکر ا یکیدن چالیشیرلر - اصلاً
قویا ایتمه زلر ، یالکز هر یکی سعلرنده اولکی
اثرلره عائد تقیدلرک نتیجه لرینی رهبر اتخاذا ایدرلر . »

« اثرلك كوزلكى حقنده كى حكملرى هروقت
دوغرومى در ؟ »

« يعنى بنم كندى حكمه موافقيدر ، ديمكى
ايسته يورسكز ؟ على المعتاد اويله در . لاكن موافق
اولمايان زمانلرده چوجوقلرك حكملرى معتبردر .
بن اونلرى آرتيست يايىق ايسته مه يورم . امل
شخصيتلرينى حرقيلمق ؛ روحلرينى افاده خصوصنده
كنديلرينى تشويق ايتمكدن عبارتدر . اكر تنقيد
ايدرسهم ، طبيعى صورتده واقع اولاجق بر افاده
زوچه مانع اولمام احتمالى ظهور ايدر . كنديلرينه
تلقينلرده بولونورسهم ، بوسفرده افاده ايتدكلرى
بنم فكرلرم اولور ، كنديلرك اولماز . »

چوجوقلرقارا قلم وبويالى رسمدن طبيعى صورتده
موده جيلكه ، چوملكجيلكه و تاخنا ايشجيلكنه
كچيورلر . بونلرك هر برنده فعاليتلرى سربست
وكنديلكندن دوغمادر . يايىش اولدقلرى اثرلر ، بوكي
اشيانك اعمالى غايه عد ايديلن برچوق مكتبلرده
كور دكلرمدن چوق داها ابتكارى (عوريژينال)
وبديعى ايدى . سترانور - قرسفر ده ايسه بونلر غايه
دكل ، بلكه تالى محصوللردر . غايه چوجوقلرك كندى
فكرلرينى حر بر صورتده افاده ايتمليدر .
چه قوسلو واقياده ديكر بر مكتب داها واركه

بوراده ال ایشلری بوتون تربیه و تدریسک اس .
الحرکسی در . ال ایشلری یالکزی بعض موضوعلرک
تدریسی ایچین بر واسطه دکلدر ؛ بلکه بوتون
آقاده میک موضوعلر کاملاً ال ایشلرندن چیقار وال
ایشلری واسطه سیله تدریس اولونور ، ال ایشلری
مکتبک اک باشلی و اک اساسلی مساعیسیدر .

بو مکتب پراغده در و باقولر (Bakule)
تامنده بر ذات طرفندن سقط چوجوقلر مخصوص
اولارق تأسیس ایدیلشدر . چوجوقلر بو مکتبده
بر طاقیم اشیا اعمال ایتک صورتیه همدرس کورورلر ،
همده اعاشه لرینی تأمین ایدرلر . یابدقلری ، آغاجدن
معمول هر نوع بدیی اشیا در ؛ اویمالی چکمهجه و
قوطلور ، اویونجاقلر ، قاقه و موزائیک ایشلری و
اوافق تفک او اشیا ، بیبلولر کیبی شیردر . بو
اشیا یایق و صاتمق ایچین کندی آرالرنده خصوصی
بر قوعور اتیف تشکیلاتی واردر .

چوجوقلر کوندوزلرینی ایش تز کاهلرینک
اطرافنده کچیرلر ، بو تز کاهلری ده ینه کندیلری
اعمال ایتیلردر . کیجه اولدیمی تز کاهلر قاریولا
حالنه صوقولور . بوراده برقانبور چوجوق کوردک
قاقه ایشی ایله مشغول ایدی . دیگر بر چوجوقده
قولتوق دکنکلرینه دایانارق مینی مینی انفس بر

چکمه جه به جلا اور یوردی . باقره آکلاتدی : « بو
چوجوق مؤسسه مزه سورونه رک کلدی و بودالا
دیبه تسلیم ایدیلدی . شیمدی اینجه مارانغوزلقده اوسته
باشی در . یاننده چالیشان چوجوق معاونی در ، که
کندیسندن صنعت اوکره نیور . اودانک هر طرفنده
کوردیککز کرسته و یاری معمول اشیا وضعنه
مخصوص دولاب و کوزلری هب بو چوجوق
یامشدر . « برکوشده ، یالکز برالی اولان و
بونده ده یالکز اوچ پارماغی بولونان بر قیزجغز
أورنکلرینی بالذات ابداع ایشدیک بر طاقیم تریناتی
ظریف بر قوطو اوزرینه اویمای قلمی ایله ایشله یوردی .
یوکسک بر اسکمله یه اوطورمش قولسز بر اوغلان
آیاقلری ایله فورچا قوللانارق بر یاصدیغه رسم
یایوردی . چوجوق موده لسز ، سربست ال
(داها طوغروسی سربست آیاق) ایله چالیشور ،
ئورنکنی بالذات ابداع ایدهرک ترسیم ایدیوردی .

بو چوجوقلرک آقاده میک تحصیللری صورتیغز
زمان معلملردن بری دیدی که : « بز اولرله یالکز
اوکرنمک ایچین احتیاج دویدقلری شیلری اوکره .
تبورز . اُرکیچ هر چوجوق او قویوب یازمق آرزوسنی
دویار . بو آرزو قوتله اظهار ایدیلنجه کندیسنه
یاردیم ایدهرز ، و بو صورتله بر چوق چوجوقلرک

او کر نمک ایچین سنه لر صرف ایتدکلی شیلری او
 بر قاچ هافتاده او کره نیر . حساب درسی بزده
 دوغرو دن دوغرویه چوجوقلرک ایشلرندن چقار .
 چوجوقلر ، یابدقلری بر شینک صائیش فیأتی .
 حسابلامق ایسته یغجه کورورلر که رقلرک ناصیل ضرب
 ایدیله جکنی بیلیمک لازم . بزده کندیلرینه یالکیز
 بویله خصوصی ایکی رقلک دکل ، بلکه علی العموم
 عددلرک یکدیگرلر یله ضرب ایدیله سی حقننده کی .
 قاعده لرک یولنی کوسته ره جک فکرلر ویریرز .
 چوجوقلر بویله جه ضرب عملیه سنک ذوقنه واریرلر
 وصورا کندی کندیلرینه تمرینلر یاپمایه باشلارلر .
 جوغرافیا درسی احتیاجی ده عیناً بویله ظهور
 ایدر ، استعماله الک الویریشلی تاختالرک تدقیقندن .
 دوغار . بزدرسلی اونلره ابتدادن او کرتمه یه
 چالیشما یز ، چوجوقلر معلومات آلمق احتیاجی یابدقلری
 ایشلرندن دوبارلر وبوصورتله کندیلرینه او کره تیلن
 شیلری مص وحفظ ایدرلر . تخمین ایدیورم که ،
 بزم ۱۲ ، ۱۳ یاشلرنده کی چوجوقلریمیزی ،
 بو یاشده دیکر چوجوقلردن داها معلوماتلی
 بولاجقسنز .

« پکی ، بو چوجوقلردن داها یوکسک
 مکتبه کیدنلر و کیده جکلر یوقی در ؟ »
 « اوت ، واردر ؛ بویله داها یوکسک تحصیل

تعقيب ايتىك ايستهينلر بوراده بولوندىقلرى صوك
سنه ظرفده احضارى درسلىر كورورلر . لاكن
بو احضارى درسلىرى نه ايچين كوردكلىنى، بونلره
نه مقصدله چاليشدىقلىنى وضوحله بيلدىكلىرى ايچين
امتحانلرده مشكلاته اوغرامازلر .

« مع مافيه درسلىردن پك چوغى دوغروودن
دوغرويه آتوليهده ياپدىقلىرى ايشلىردن چيقار. آتوليه
ايشى ، بوتون فعاليتلر ك مركزى و محوريدر ،
بناءً عليه ديكر بوتون مساعى به اس الحركه تشكيل
ايدر . »

۳. سەلف - غورە رەئەنت

آمریقاده آلیش دیغمز سەلف - غورە رەئەنت
طرز اداره سی حتی ال مترقی اوروپا مکتبلرنده .
بیلە نادر کورولیور . برچوق مکتب مدیرلری
مکتبلرینک سەلف - غورە رەئەنت طرزی ایله اداره
ایدیلدیکنی بزه تکرار تکرار سویله دکلری حالده
یاقیندن تدقیق ایدنجه کورییوردق که مدیرلرک
بوسوزلری ساده جه معلملرک بویوک طلبه یی برنوع
مبصر کیی قوللانمالری و برده انضباطک بعض
انمودجی جهتلرینی (انکلترده بوکا دایاق آتمقده
داخلدر) بوجوجوقلره تفویض ایتمه لری معناسنه در .
کندی کندیسنی اداره ایدن برجماعت موضوع بحث
اولنجه پک چوق مکتبلرک بویله شیئ هنوز
ایشیتمه دکلری کورولیلوردی .

فی الحقیقه سەلف - غورە رەئەنتک ضده ماکی
- مطلق حریت - نه عائد مثاللرده موجود، که بونلردن
دها سوکرا بحث ایده جکم ؛ لاکن بو ، معناد
معناسی ایله طلبه نک کندی کندیسنی اداره ایتمه سی
دکلدر اداره نک یوقلغنی در .
کز دیکمز مکتبلرک اوچنده جوجوقلرک بر

مجلسلری واردی ونظاملرینی کندیلری یاپورلردی .
بونلردن بری اسویچرده غمربسەك در، دیکرلری ده
چه قوسلو و اقیاده کی دارالایتام ایله سقط چوجو قلم
مؤسسەسی در .

غمربسەك ده چوجو قلمك بالذات یاپد قلمی مکمل
برتشکیلات اساسیه قانونی واردر، بوقانونك تنظیمنه
معلملرده مساوی رأیله اشتراك ایتشلردر .

مذکور قانونك آتیده کی خلاصەسی غمربسەك
ده کی سەلف - غوره رهنمیت تعضیسی حقنده واضح
برفکر ویریر .

« بوتون طلبه ، معلمر ، معلملرک زوجه لری
ایله ، بانچوان ، آتولیہ مستخدمی ، اداره مأموری
جملة مکتب جماعتنی تشکیل ایدرلر . جماعت ،
تشکیلات اساسیه قانونك خصوصی قومیتلره ،
مأمورلره و معلملره تفویض ایتهدیکی بالجمله ایشلری
بالذات اداره ایدر . جماعتده اعضادن هر برینک
حق رأیی واردر؛ لاکن مکتبده کی تحصیل مدتک
اوجنچی ربغه داخل اولمایان طلبه نك حق انتخابی
یوقدر .

« بر معلم ایله ایلك اوج صنفدن برویوقاری صنفلردن
اوج طلبه دن تشکل ایدن بر اجرا قومیتەسی واردر .
بو قومیتە صنفلرجه کوسته ریلن نامزدلر آراسندن

جماعت طرفندن انتخاب ایدیلیر . قومیتہ کندی
کندیسنه اجتماع ایدم بیله جکی کبی تعلیم و تربیه هیئتی
ویا طلبه نك اکثریت مطلقه سی طرفندن ده اجتماعه
دعوت اولونابیلیر . اجرا قومیتہ سنك رئیس جماعت
رئیس در و جماعت طرفندن انتخاب اولونور .

«تعلیم و تربیه هیئتی تدریساته حائذ بالجمله مسائل
ایله ، کونده لك پروغرا ملرله ، درس مدت لری ایله ،
تعطیلر و جولانلرله ، اعاشیه و صحتیه حائذ امور ایله
اشتغال ایدر . بوهیئت مکتبك رئیس طرفندن
اجتماعه دعوت اولونور و اونك ریاستی آلتنده
طوبلانیر ، و یاخود اعضا نك اکثریت مطلقه سی
طرفندن واقع اولاجق تشبث اوزرینه کندی
کندیسنه اجتماع ایدر . تعلیم و تربیه هیئتی اعضا سنك
زوجه لری ده عندالحاجه ، اجتماعه اشتراك ایتدیریلیر .
هیئت ، رأی لری استشاری اولمق اوزره ، طلبه دن
بعضرینی اجتماعلره قبول ایدم بیلیر . طلبه دن برینك
مکتبدن اخراجی لازم کلیرسه تعلیم و تربیه هیئتی
بو یوك طلبه دن بش کیشی انتخاب ایدمرك مجلسه
چاغیریر و اخراجی ایجاب ایتدیرن مسئله یی اونلرك
حضورنده تدقیق ، و بوبابده کندیلریله استشاره
ایدر ، بوجو قورلر حریت تامه ایله بیان رأی ایتمك
حقنه مالکدرلر .

« بوجو قورلر آنا - بابا لری ایله بوجو قورلر ..

حقنڊه، ويا مڪتبہ عاڻڊ مسئلہ لڙہ دائرِ مخابره ايتمڪ
 صلاحيتي مڪتبڪ رڻيسنہ ويا، رڻيس ايلہ استشارہ
 شرطيلہ، تعليم و تدريس اعضاسنہ عاڻڊدر. رڻيس
 مڪتبڪ ادارہ ايشارنڊن دہ مسئولدر؛ طلبہ قيد و قبولي،
 معلملرڪ تعين و عزللري، طلبہ يہ و معلملرہ اذن
 و ڀريلہ سي کيبي ايشار رڻيس طرفنڊن اجرا ايديلير.
 رڻيس ايلہ تعليم و تربيه هيئي درس لڙن، مڪتبڪ
 امور پڻتہ سندن، بعض وظيفہ لرڪ ايفاسي ڪنڊيلرينہ
 تفويض ايديلن طلبہ ايلہ، طلبہ جمعيتلرينڪ و
 مشاور طلبہ نڪ احوال عموميه لڙنڊن و سپورلرہ
 عاڻڊ مسئلہ لڙن مشترڪاً مسئولدرلر.

د آتيدہ کي ايشار طلبہ مأمورلرہ و جمعيتلرہ
 تفويض ايديلشدر :

د (آ) غايب اولان ويا بولونان اشيا، مڪتب
 انبار و دبوبي، آياق قابلري و اشياي ذاتيه، قرائت
 اوداسنڪ، مڪتب داخلنڪ، دوشلرڪ نظافتی،
 مڪتبڪ درلي - طوپولوني، قايق خانہ لرڪ و مڪتب
 غزنہ لرينڪ حسن ادارہ سي؛ (ب) تہ نيس، فوٽبول،
 قاييق ياريشي، فوطوغراخيلق مسائلي، (۶)
 طلبہ - مشاورلر.

د (آ) قسمنہ عاڻڊ مأمورلر جماعتجہ (ب)
 قسمنہ عاڻڊ اولانلر قلوبلر جہ، طلبہ - مشاورلر
 ايسہ تعليم و تربيه هيئنجنہ انتخاب اولونورلر.

درجه سنده در . مکتب مینی مینی ده موقراتیک
برجاعت (قومون) در ، برطاقیم قاعده و نظاملر
کیبی ، بوروقراسی کیبی انککله محاط اولماق له برابر
ایشلرنده انتظام حکمراندر . وبرجوق ایشلر
زمره جه اداره اولونور . مع مافیه معلملر اداره یی
بوسبوتون چوجوقلره براقش دکلدزلر ، ولزوملو
کوردکلری یرده ولایتلرینی استعمالده تردد کوسترمه زلر .
سترانور - قرسقور ده معلمک ولایتی ایله سلف -
غوره رنمننت وحزیت اصوللری بربرلیله غیر رسمی
صورتده قاریشمش وقایناشمشدر .

باقولر نک سقط چوجوقلردن متشکل زمره سی
سلف - غوره رنمننت طرزینک بلکه ده اک کوزله
نمونه سیدر ، چونکه کوردکلریمزک هپسندن داها
شائی در . چوجوقلر بومکتبه کندی کوککلری ایله
کلیرلر . بوکونکی طلبه دن اون ایکسی اولجه
باقولر نک معلمک ایتدیکی داها مکمل وزنکین
مکتبی ترک ایدهرک یکی مکتبنده کندیسی ایله
برلکده چالیشمق ایچین کلشلر بورایه کیرمشلردر .
بوجوجوقلرک میدان کتیردکلری تشکیلات بالکیز
اداره ایشلری ایچین دکلدز ، داها زیاده اکمکلرینی
بالذات قازانمق ایچیندر . اشیا اعمال وفروختی
ایچین میدان کتیریش قوعورایتیف تشکیلاتنه ،

باقولر نك كنديسى ده داخل اولمق اوزره، بالعموم معلملر چو جوقلرله مساوى حقوقه مالك اولارق داخلدرلر. مكتبك تجارى ايشلرى، اداره امورى ايله انضباطى بالذات چو جوقلر ك كندى آلارنده در. هيچ شبهه سزكه چو جوقلر ك باقولر يه و معاونلرى اولان معلملره قارشى حرمت و محبتلى واونلر ك كنديلرينه هر فرصته كوستر دكلرى معاونت معلملر ك تاثير و نفوذنى چو جوقلر ك رايلىرىنك فوقه چيقاردىنى ده واقعدر. لاكن اونلر بو نفوذى استعمال خصوصنده پك زياده مسكدرلر. هر فرصته دائما ايشلرى چو جوقلر ك كندى مسئوليتلرينه توديع ايتمه يه، و مكتبك مهم برعضوى اولديغى هر چو جوك بالذات حس ايتمه سنى تايمين ايله ميه چوق غيرت ايدرلر.

معلملر چو جوقلرله يالكىز خوجالرك نصيحتلى ايله عامل اولمق كفايت ايتمه جكنى آكلاتارق كنديلرى داها زياده كتابلره، متخصصلره مراجعت ايتمه يه، خارجدن آلىناق نصيحتلره ده قيمت ويرمه تشويق ايدرلر. و بويله تام بر سلف - غروره نعمت ايچنده اونلرى سقطلقلرى و بدنى سوء تشكللى نتيجه سى اولان نقصانلرينه رغماً حياتك مسئوليتلرينه قارشى لايقيه احضاره صرف همت ايدرلر.

تشکیلات تام برایش تشکیلاتیدر . بوراده کی
اداره ، کوسته ریش اولسون دییه یاپیلمش ویا برنوع
اویون ماهیتنده بر سلف - غروره نهمنت دکلدن ،
مکتبک اداره سنده وجو قورک سجیه لرینک
تشکیلنده تمل طاشی وظیفه سی کورن صاغلام بر
استناد کاھدر .

۴ . فردی تعلیم

انکلتزده اڪ منتشر واك متعين تربیوی تمایل
فردی تعلیم طرزینه متوجه اولاندر . وورولی نك
طرزی ایله مونه صوری نك كوچوكلر ایچین تأسیس
ایتدیكى اصولده آرزوق فردی تعلیم ماهیتی اولدیغی
کبی [۱] همان همان صنفیز بر مکتب اولان
مزانور- قرنفور دارالایتامنده وپراغده باقرله نك
تماماً صنفیز مکتبندهده بواسول تطبیق ایدیلکدهدر .
مع مافیه فردی تعلیم فنیه (تکنیک) سنك اڪ مکمل
شکلی انکلتزدهده کورولور .

مکتب مساعیسنك فردیله شدید یلمه سی مسئله سی
انکلتزدهده اوچ درجه لی در . بوبابده اڪ معلوم ومنتشر
اصول دالتومه پلانیدر . بوندن داها منکشف
وداهازایاده فردی اولان اصولده بی رومیلز مکتبنده
تطبیق ایدیلشدر . بوس بوتون فردی تعلیم وبوخصوصده
اڪ متعین فنیه (تکنیک) ایسه لوندردهده مه لسی ده
کائن مارلبورو (Marlborough) مکتبنده میسی
مه کینمر (Miss Mackinder) ك تطبیق ایتدیکیدر .

[۱] محرر بوراده بویله دیمکله برابر بونلری زمره
تعلیمی صنفیه ادخال ایتشددر . - مترجم .

دالتون پلانی (The Dalton Plan)

دالتون پلانی انګلنډ په لوندډه سټرېټم هیل
Streatham Hill ږیز اورټامکټې مدیری روزا بست
(Rosa Basset) طرفندن ادخال ایدیلشدر .

پلان دیگر براقچ مکتب طرفندن ده اقتباس
ایدیلش ایسه ده تفصیلاته اکثریا تعدیلات پایله شدر .
بوراده قیصاجه بواصولک انګلنډه ایلک تطبیق
ایدیلدیکې مکتبدن بحث ایدیه جکم. [۱]

مکتبه کیرنجه کنیش مرکزی بر دیوانخانه
کورډک ، بوراسی هم مطالعه اوداسی ویک
صالونی ، همده دانس وژیمناستیک یری اولارق
قولانیلیورمش . صالونک تقریباً اوچده بری
اون اون ایکی یاشلرنده ږیز چو جو قلی ایله دولو
ایدی ، بونلرک بر قسمی مطالعه ایله مشغول اولیور ،
بر قسمی ده غایت پواش سسله قونوشیوردی .
اورتاده هېچ بر معلم یوقدی . دیوانخانه نګ اطرافنده
درسخانه لږ بولونیوردی . بونلردن بعضلی

[۱] دالتون پلانی حقنده ایکی کتاب انتشار ایتشدر .

برینک مؤلفی ټی ولین دوئی (Evelyn Dewey) در ،
دیګرینک مؤلفه ده پلانی آمریقادیه ایلک دفعه میدانه
چیقاران میس پارک هورست (Miss Parkhurst) در .
پلانی لایقېله تدقیق ایتک ایسته یلر بوکتابلره مراجعت
ایتمه لیدرلر .

درسره ، بهضری ده « فردی دوره لر »ه تخصیص
ایدیاشدر .

درسار ای مکتبلرک پک چوغنده کی درسره
بکزمه یور دکلدی ، اونلرده اولدینی کیی بونلرده ده
معلم ایضاحات ویریور ، طلبه اوکرندکری درسری
تکرار ایدیور ، مذاکره لر جریان ایدیور .

« فردی دوره لر » ایسه باشقادر . بوراده
معلملر طلبه نك امر و آرزولرینه تابعدر . مثلاً
اودالردن بری حساب معلمکدر . حساب اوکرتمک
ایسته یین قیزلر مطالعه خانه دن بورایه کلیر ، اوطورور
وچالیشیرلر . اکر برشی صور مق ویا بر مسئله نك
حلی ایچین یاردیم طلب ایتمک ایسته رلر سه معلمک
ماصاسنه کیدرلر . درس لر نی بیتیرنجه ویا درس دن
بیقدق لری زمان بورادن چیقار ، یا تکرار مطالعه .
خانه یه ویا تاریخ ، یا خود انکلیزجه اوداسنه ویا
ایسته دکری دیگر بریره کیدرلر . طلبه « فردی
دوره لر » نده تماماً سربستدرلر ؛ ایسته دکری وقت
کیرر ، آرزو ایتدکری زمان چیقارلر و جانلرینک
ایسته دیکی درس و موضوع ایله مشغول اولورلر .
صالونی کزرکن بر قیزک ماصاسی اوکنده
دوردق و « نئساین مه نت Assignment » دنیلن
« ایش کاغدی » نه باقدق بوتاریخ درسند بر آیلق
مساعدینک خطوط عمومیه سنی احتوا ایدن مستنسخله

باصیلمش برورقه ایدی، مساعی هربری برهاقتالق
اولق اوزره درت قسمه آیریلشدی . هر قسمده
اوهافتا ایچنده مطالعه ابدیله جك کتابلر ايله، تاریخ
معلمنه ویریه جك تحریری « ایش » ك آنا خطلری
یازیلی ایدی . قیزده هر درس ایچین بویه بر
« نُه ساین مهنت » ورقه سی واردی . چوجوقلر
کندی آرزولرینه کوره بر موضوع انتخاب ایدر ك
اونكله مشغول اولیورلردی ، ایسته یین بر كونك
فردی زماتی تماماً انكلیزجه یه ، دیگر بر كونك کنی
بوس بوتون حسابه حصر ایده بیله جکی کیی بر كونك
دوره لرینی مختلف درس لره ده تخصیص ایده بیلیوردی .
سربست دوره لرك عددی فردی پروغرامه
کوره ده کیشیر . سکز دوره لی بر کونده بعض
قیزلرك برویا ایکی دوره لری واردی . دیگر بعضلرینك
دوره لری ایسه آلتی به قادار حقیقوردی . متوسط
ومعلملرجه اك شایان آرزو کورولن مقدار درتدر -
یعنی هر درس کونك تقریباً نصفی . فردی اولمایان
دوره لر معین پروغرامه تابعدر - لاتینجه ، حساب ،
دیکیش ، واخ . درسی کیی .

دالتریه پلانك اساسی حقیقتده شودر: درس
کونك تقریباً یاریسنده چوجوقلرك ، یاباجقلری
ایشی بيلمك شرطیله ، زمانلرینی ایسته دکلری موضوعه
حصر ایتمك خصوصنده سربست اولمالری ؛

«لابوراتوار» لر، یعنی مختلف درس لر ایچین مساعی اودالری بولونماسی و معلملرک معین زمانلرده بورالرده طلبه نك مراجعتلرینه انتظارایتمه لری؛ کون اعتباریله دکل هافتا ویا آی اعتباریله وعلی العاده «ئساین مهنت» لردن داها فضله تفصیلاتی احتوا ایدن «ئساین مهنت» لر (ایش کاغدلری) استعمالی؛ هر درسه عائد تقریرلر، مذاکره لر، ایضاحلر، تکرارلر ویوقلامه لر ایچین آیرجه منتظم درس دوره لرینکده موجودیتی.

مطالعه اثناسده یاننده کی آرقاداشی ایله فیصیلداشان وکولوشن برقیزه بویله اوزون پروغرامسز دوره لرده وقلربی بوش کچیرمه لری اکثریتله واقع اولوب اولمادیغنی صوردم.

«طبیعی» دیدی «چوق واقع اولور. لاکن زمانمزی پک فضله جوش کچیرنجه «ئساین مهنت» لریمزی بیتیره مهیز، وصوکرنا فنا اولور.»

«صوکرنا نه اولور؟» دیدم، جواب ویردی: «اوو، فنا نوط آلیرز، بلکهده دونرز.»

برایکی مهم درسه موفق اولامایان، یعنی سنه ظرفنده «ئساین مهنت» لرینی موفقیتله یاپامایان طلبه نك نه اولاجغنی معلملردن صوردم.

«طبق دیگر مکتبلرده اولدینی کی، اوسنه نك

بوتون درسلىرىنى تىكرار ايدىرلر ، يعنى دوزىرلر ،
 ديدىلر .

بو حالك نتيجهسى اولارق چوجوڭك زمانى
 يهوده اسراف ايدىلىش اولمايورمىدى . برطر فدن
 برچوق درسلا يقيه ياپىلمش ايكن . برايكى درسك
 ضعيف قلماسى يوزندن برسنه غايب ايدى جكنه يالكر
 بودرسلى تقويه واكل ايچىن چوجوق برايكى آي
 فضله مشغول ايدىلسه داهاي اولمازمىدى ؟

بوجهتلىرى استفسار ايتدىكم برمعلمدن شو
 جوابى آلدىم : « بنده اويله دوشونيورم . لاكل
 برقبزك عىنى زمانده ايكي اوچ صنفده بردن چالشماسى ،
 ويا باشقه قىزلردن آيرى آيلق » نىساين مهنت ،
 آلماسى ايچىن پروغراممى بوزاماز . دالتوره پلانى
 بوتون دردلى تداوى ايتىك ادعاسنده دكلدر .

معلملر ، اكثريت اعتباريله ، بوسىسته مه
 طرفدارددرلر . اك باشلى شكائتلىرى « ايش » لرك
 زمان تسليمىك تنظيمه برچاره بولوناماسنده دركه
 بو حال سببيله آيك ايلك نصفنده طلبه كندىلرینه
 نادرا « ايش » تسليم ايدىيورلر . « نىساين مهنت » لر
 اك زياده آي صوكنه دوغرو اكل ايدىلدىكى ايچىن
 معلملر هر آي نهايتنده كندىلرینه ويريلن برچوق
 « ايش » كاغدى ايچنده بوناليورلر . مع مافيه بو قادار جق
 بر مشكلدن تولد ايدن محذورك چوجوقلرك

بوپلاندن ایتدکاری عظیم استفادہ ایلہ مع زیادہ تلافی ایدیلدیکنی تصدیق ایدیورلر . جوجوقلر کندی اثرلرینک قارشیسندہ نفسلرینہ داها فضله اعتماد کار اولیورلر ومسئولیت حسلری قوتله نیور . « نه ساین مه نت » لر اونلره چالیشدقنری ایش حقندہ داها واضح فکرویریور . فردی دورہ لرك سربستلکی علاقہ دار اولدقلری موضوع اوزرنده دقت وغیرتلیخی . اوزون مدت تکشف ایتمه لرینہ مساعددر ، بوسبلہ برزیک چالماسی ایلہ ایش دکیشدیرمک طرزینک تولید ایتدیکی زمان وقدرت ضیاعنه ده محل قالمامش . اولیور . رالتوره پلاننده زمانک فردی استعداد فرقلرینہ کوره استعمالی داها قولایدر . چونکه جوجوق مشکل کوردیکی بحثلرله داها چوق زمان مشغول اولور ، قولای موضوعلر آز برمدتم یابار ، بیتیر .

رالتوره پلاننک هر مکتبه قولایلقله ادخال ایدیله بیلمه سی ، ومعناد سرت وغیر قابل انحنای پروغراملره ، اعتراض قبول ایتمه ز ، فائقیتی بوسیسته مک سرعتله انتشاری امید ایتدیرمه یه مساعددر . آشکاردرکه بو ، تام فردی برتعلیم طرزى دکلدرد ، لاکن فردی استعداد فرقلرینہ آز چوق قابلیت تطبیق کوسته ریور ، وحقیقه فردی اولان تعلیم

و تدریس طریقه دوغروده قطعی بر آدیم تشکیل
ایدیور .

بی دمه یل (Bedales) بیونی

لوندردنك جنوبده وشمندوفرله ایکی ساعتك
مسافهده بر موقعده بولونان بی دمه یل مکتبی ده دالتوره
پلانی ، براز دها ایلری به کیتمك اوزره ، قبول
ایتمشدر .

بوراده صراحة تسلیم و تصدیق ایدیلشدرکه
برچوجوغنك بر آیده یاپایله جکنی ، دیکری ایکی
هافتاده ، باشقا بری ده آلتی هافتاده یاپایلیر .
میسر به ست ك مکتبندده واحتمال که ، دالتوره پلانی
تطبیق ایدن دیکر مکتبلرده ایسه بو واقعه قسماً
طاینمش و « ایش » لری آرقاداشلرندن دها
اول بیتیرن ذکی چوجوقلر ك آرتان زما نلری
دولدورمق ایچین « فضلہ نه ساین مه نتر » آلمالری
تدیری قبول ایدیلشدر . مع مافیه بوفضلہ ایش ،
خصوصی بر « نه ساین مه نتر » دیمك اولدینی ایچین
معلملر اکثریا بونلری اہمال ایدیورلر ؛ بوندن
باشقا ، قابیلرینك مکافاتنی دها چوق چالیشمق
ودها مشکل ایش یایمق صورتندہ کورن ذکی
چوجوقلرده طبیعی اولارق آیلاقغه تمایل ایدیورلر ،
هله « فضلہ ایش » موضوعی کندیسنی علاقہ دار

ایده جک برشی دکاسه. «خصوصی نه ساین مهنت» لر
وسطی سسویه بی محافظه ایده مهین ، کری قالان
چو جوقلر ایچین ده فائده سزدر .

بی دمه یلر مکتبی ، تعلیم و تدریسده فردی
فرقلرک تولید ایتدیکی محذورلره « اعتبار بریکدیرمه
Accumulating credits » اصولی ایله چاره بولمشدر.
بوراده « نه ساین مهنت » لر ساده جه سعی واحد
قیاسلیردر . اگر برچو جوق بر واحدی بر آیدن
اول بیتیررسه هان اوندن صوکر اکی واحده
باشلا بایلیر . اگر بیتیرمه سی بر آیدن فضله زمانه
متوقف ایسه اوقادار زمانده بیتیرر . یوقسه برینی
بیتیرمه دن دیگر « نه ساین مهنت » آلق مجبوریتنده
قالماز . بو طرز ایله بی دمه یلر بر چوق محذورلرک
اوکنی آلیور :

اولا ، موفقیتسزک امکانشز اولیور — چو جوق
هیچ بر صنفک درس لرینی تکرار کورمک مجبوریتنده
قالما یور . طلبه هر سعی واحدینی لزومی قادار
مدتده اکیل ایدیور ، صوکر متعاقب واحده
کچیور . بر سنه لک ایشی بر سنه درت آیده یاماسی
ممکندر ، فقط بر سنه نك مساعیسی تکرار ایتمک
مجبوریتی حاصل اولماز ، چونکه دونمک یوقدر .
ثانیاً ، هیچ بر درس طلبه بی دیگر درس دن کری
قالما یه مجبور ایده مهز ، ریاضیه دن بر سنه لک ایشی

برسنه درت آیده یاپایلیر ، لاکن انکلیزجه دن
برسنه لك ایشی آلتی آیده یاماسی ده ممکندر .
چوجو غك ترفیع وترقیسی درس اعتباریله در ،
صنغه نظر آ دکلدر . مع مافیه « کهوشك » اولدینی
درسله چوق ، « قوتلی » اولدقلرینه ده آز وقت
تخصیص ایتك صورتیله چوجوق ترقیسی توزین
ایده بیلیر . عمومیتله تشویق ایدیلن ده بو طرز
حرکتدر .

بی دمیله پلانك اوچنچی برفانده سی چوجوقلری
قابلیتینه کوره چالیشمایه تشویق ایتمه سی در .
چوجوقلر یاجوقلری ایشك مقدارینی بیلیرلر ،
بونی نه قادار چابوق یاپایلیرلر سه اوقادار سرعتله
ترقی ایدرلر .

بی دمیله مکتبی نك دالتومه پلاننده یاپدینی
بو اوافق تعدیلک دیگر ایی بر نتیجه سی داها واردرکه ،
اوده یاپیلان ایشلرک تماماً ولایقیله یاپیلما سی در .
بر صنف چوجوقلری بر آرادده چالیشدی ریلیرسه
ذکاجه دورغون اولانلر ایشلرینی بالضروره ،
دیگر چوجوقلردن داها ناقص یاپارلر . لاکن
بی دمیله ده اولدینی کیچ چوجوقلرک بردن یورومهلری
قاعده اولمایان محللرده دورغون ذکالی چوجوقلر
ایشلرینی دیگرلرندن داها اوزون مدتده بیتیریرلر ،
فقط یاپدقلری ناقص اولماز .

نهایت، مېسېرست ك مکتبندە معلملر ك شكایت ایتدكلری مسئله ، یعنی چوجوقلر ك ایشلرینی آی صوكلرنده هې بردن تسلیم ایتهلری یوزندن معلملر ك بونالمالری محدوری ده بی دهبیلز پلانی ایله تمامیه ازاله ایدیلشدر . سعی ایچین برآیلق مدت اصولی یرینه چوجوقلر ك قابلیتیرینه کوره مختلف مدتلرده اکمال ایده بیله جکلری ایش واحد قیاسیلری اصولنك قبولی « ایش کاغدلری » نك هر هانکی برزمانده بوئون طلبه طرفندن بردن تسلیمنه مانع اولیور .

کورولیور که بی دهبیلز هیئت تعلیمیه سی بو فردی ترقی مسئله سنی حل خصوصنده کرک ایشلر ك، کرک پروگراملر ك ترتیب وتنظیمده هیچ مشکلاته اوغراما ایشلردر . بوده صنفلر ك بوراده مېسېرست ك مکتبندە کیلره نسبةً چوق داها کوچوك اولمالری واقعه سندن ایلری کلش اولابیلیر . بی دهبیلز خصوصی بر مکتبدر ؛ مېسېرست ك مکتبی ایسه لوندره شهرینك رسمی مکتبلرندن بریدر .

بی دهبیلز ده صنف مذاکره لری اصولی بر مسئله اولمشدر . بو طرز ریاضیه درس لرندە همان تماماً متروکدر . شیمدی ریاضیه معلملری مسئله لری مناقشه وحل ایدرکن آنجا کایکی ویا اوچ چوجوق

ایله مشغول اولیورلر . لسان درس لرند شفاهی
تدریسات تحریری درس لرند و « نساين مهنت »
تتبع لرند آیری طوتولمشد . یالکیز ، شفاهی درس
صنف دورهلرند کورولور ، تتبع « نساين مهنت » .
لری ایسه « فردی دورهلر » ده ؛ یعنی چوققلرک
هرکونکی سربست زمانلرند ، یاپیلیر .

اکز یاده مشکلات تاریخ و جوغرافیا تدریساتند
ظهور ایدیور . بر معلمک بوباده کی ایضاحت ،
یازیورم : « بودر سرلرده دیکر درس لرده اولدینی
کیچی چوققلرک » اعتبار بریکدیرمه لینی (یعنی
سعی واحدرینی چوققلرک صیرا ایله اکمال ایدهرک
ترقی درجه لینی آرتدیرمالینی) تجویز ایدیور .
لاکن بو طرزله اجتماعی درس لرند ایده جکلری
استفاده نک اک مهم قسمنی ضایع ایتدکلرینی سزیور .
بودر سرلرده مطالعه و تتبع لرک ، عمومی صنف مذاکره
و مناقشه لری ایله ، تماشائی تمثیل لرله برلکده کیمه سی ،
اونلرله جانلاندیریلما سی لازمدر که بوده چوققلرک
اجتماعی درس لری برلکده اولارق تتبع ایتمه لری
دیمک اولور . فی الحقیقه بودر سرلر دیکر درس لرند
فرقلی در . بونلرده خصوصی تدقیق و تتبع ایچین
موضوعلر ویره رک ذکی چوققلری فضله اشغال ایتمک
وبوصورتله ذکاجه دون اولانلرک اونلره یتیشمه سنه
فرصت ویرمک امکائی واردز . اجتماعی درس لرده

اوقادار شایان دقت موضوعلر وارددرکه چوجوقلر
بونلرله اشتغال ایچین نه قادار زیاده زمان صرف
ایتسه لرچوق کورولمه ز. بوسبيله چوجوقلری تاریخ
وجوغرافیا درس لرنده برآراده چالیشدی ر مق ایچین
یکی برپلان بولمايه چالیشیورز . »

دیگر درس لرک معلم لری ده بومعلم ایله هم فکر
کورونیورلر ، یعنی فردی ترقی عمومیت اعتباریله
صنف ترقی سندن داها اییدر ، لاکن غالباً اجتماعی
درس لر بو حکمه استثنا تشکیل ایدیور ، دییورلر .
بی دمیلز پلاننک ۲۰ چوجوقلو دکل ، ۳۰ ،
۴۰ چوجوقلو صنفلردن تشکل ایدن مکتبلرده قابل
تطبیق اولوب اولماماسی جدی بر مسئله در . مع مافیه
بر مکتب وارکه ، رسمی مکتب اولق حسیله
صنف لری بی دمیلز . نسبه " چوق قالابالق اولقله
برابر فردی تعلیمی ، بوتون معناسی ایله و بی دمیلزدن
بر آدیم ایلری کیده رک ، تطبیق ایدیور . بو ،
میلسی (Chelsea) ده میس میس مکتب لر
(Miss Jessie Mackinder) ک اداره ایتدیکی
مارلبورو (Marlborough) مکتبی در .

مکتب لر اصول لری

داتوره پلانی ساحه سنده میس مکتب لر طرفندن
آتیلان بر آدیم ده چوجو غک بو پلان داخلنده

کندی کندیسنی تعلیم وحتی اکثر حالاتده کندی
کندیسنی تصحیح ایله مه سنه مساعد آلات ووسائط
ترتیبی اولمشدر. بونلر سایه سنده ۵ - ۷ یاشلرنده
۴۰-۵۰ چوجوغی تك برمعلمك اداره و تدریس
ایله مه سنه امکان حاصل اولمشدر .

میس مکنسرك مکتبی لوندره معارف مجلس
طرفندن اداره اولونان مکتبلردن بریدر ، لوندره نك
فقرا محله لرندن برنده کائندر و مجانیدر . میس مکتبک
یالکز آنا چوجوقلری قسمنک مدیریدر که بوقسملر
بزده (آمریقاده) آنا صنفلری ایله ایلک مکتبک
ایلک صنفلرینه تقابل ایدر . چوجوقلر مکتبک
بوقسمنی بیترنجه داها یوقاری صنفلرده محافظه کار
بر انکلیز مکتبی نك معتاد پروغراملرینه کوره .
تحصیللرینه دوام ایدرلر .

بوراده ۳ و ۴ یاشلرنده الك کوچوک چوجوقلر
عصری برچوجوق اوداسی اولق اوزره تجهیز و تنظیم
ایدیلش بر اوداده مرتصیری ایشلری ایله مشغول
اولیورلر . ۵ یاشندن اعتبارا فردی اصول ایله
اوقویوب یازمه اوکرنمه یه باشلارلر . براز داها
صوکراده حساب به باشلارلر .

بو اودالردن برینه کیرن زائر اوراده مسعود
وحر برهوای سعی ایچنده قالیر . همان هرچوجوق
کندی باشنه ، برشی یا بمقله مشغولدر . چیه چورمه

بوتون دیوارلرده ، ماسالرده ، حتی زمین دوشه مه سی
اوزرنده بر آلائی جالب مراق اشیا و ترتیبات
واردر ، که بونلر سایه سنده چوجوقلر ، کیمسه نك
یاردیمی اولمادن ، برجوق شسیلر یاپاییلرلر وعینی
زمانده کندی کندیلرینی تعلیم و تدریس ایتمش
اولورلر .

مثلا :

اودالردن برنده دوشه مه اوزرینه چیزیش
۱۲۰ سانتیم قادار قطرده برداژه کوردك، داژه نك
ایچنده تنكه دن کسيلمش برجوق حرفلر واردر .
داژه نك اطرافنده ایکی اوچ چوجوق دورور .
الرنده برر اولطا دکنکی واردر . دکنك اوجنده
برایپ باغلی در . اییک او بر اوجنده ده بر مقناطیس
چوبوغی واردر . برجوجوق اولطا ایله داژه نك ایچندن
بر حرف «طوتار» مثلا «T» حرفی . صو کرا بو حرفی
آلار ق دیواره دوزر . دیواره بویدن بویه ۲۶ لوحه
آصیلمشدر . هر لوحه ده بر رسم واردر . و آلتنده
رسمك عائدا ولدینی شیك اسمی یازیلیدر . چوجوق
النده کی «T» حرفی ایله ، بو حرفله باشلا یان کلمه یی
حاوی اولانی بولونجه یه قادار دیواره کی لوحه لری
معاینه ایدر . (هر تنكه حرفك صولدن آلت
کوشه سبنده کوچوک بر قاباریق واردر ؛ حرفی
طوتار کن صول باش بارماغنی بوقاباریق اوزرینه

قویماسی کندیسنه اولدن اوکره تیلش اولدیغندن
چوجوق حرفلری دائماً دوغرو وضعیتده طوتار.
چوجوق بر لوحه اوزرنده «t» حرفی ایله
باشلایان کلمه یی کورونجه لوحه ده کی رسمک اسمنی
سویلهر - مثلاً «top» و بونی ایلك صوته فضله
قوت ویره رک برچوق دفعه لر تکرار ایدر. صوکر
ایلك صوتی آریجه تلفظ ایدر ؛ یعنی «t-top»
تلفظندن ، حرفک اسمنی بیلمکسزین «t» صامتنی
چیقاریر . بو حرفی ایجه طانیدیغنه امین اولنجه
اوکنده کی صیرانک کوزنده موقاووا حرفلر آراسندن
بر «t» آرار ، و بولنجه تنکدن «t» یی تکرار
« حوضه » (یعنی دائره نك داخلنه) آتار . اُلنده
موقاووا حرفله چکمه جه سنده کی کله لر قوطوسنی
قاریشدریر ، «t» ایله باشلایان کله لری چیقاریر ،
بونلرک اوزرلرنده کی رسملردن آلترلنده کی کله لری
تلفظ ایدر - ten ، teeth ، tin ، top ، tack والح .
هربرنده کی «t» حرفنی قوتله تلفظ ایدر .

بو ، چوجوقلرک صائت و صامتلی کندی
کندیلرینه اوکره نملری ایچین یاپیلش مختلف ترتیبادن
بریدر . چوجوقلر کندی کندیلرینه مشغول ایکن
معلم دائماً آرالرنده دولاشیر ، خطالری تصحیح
ایدر ، جالیشانک یولنی اوکره نیر . معلم هرثانیه
مشغولدر ، چوجوقلرده ، پک چوغی کندی باشنه

اولق اوزره ، بويله مشغولدرلر . چوجوقلرلر خطالري بعضاً پك تاحاف وخوشدر . كوچوك بر قيز « h » حرفنى طوتمش وبونى « e » تلفظ ايتمشدى . معلم نه ايچين « e » ديديكنى صورتى . چوجوق خصوصى برجاليله ديواره ايلريلهدى و hat (شابقا) كله سنى احتوا ايدن لوحه يي كوستردى . خالص لوندرلى اولان چوجوق لوندره خلقنه خاص طرز ايله « h » ي « e » تلفظ ايديور . « a-at » ايديوردي . [۱]

بوترتيپاتك مكممل سهريلرى واردز ، كه بونلرك برنجيسندن باشلايان چوجوق تدريجاً ايلريله يهرك صوكنجىي اكمل ايدنجه اوقوما ، يازما (داها دوغروسى طبع ايمه ، چونكه يازمق يرينه طبع ايتك شيمدى انكليز مکتبلرنده پك مودادر) ي و حساب باشلانفيجنى اوكرنمش اولور .

معلملر برچوق چوجوغى بردن اشغال ايد . بيلرلر . چونكه چوجوقلر ، بوترتيپات سايه سندم كندى كنديلرينه اوكره نيورلر ، حتى خطالرينى بيله ينه كنديلرى ثصحيح ايديورلر - همده بش ياشنده كي كوچوكلر . چوجوقلرلر بوقادار ثبات وغيرتله آقاده ميك مساعى ايله مشغول اولدقلرينى

[۱] انكليزجه ده « a » حرفى « e » كبي ده تلفظ

اولونور . - مترجم

هیچ کورمه مشدم . بونتیجه نك منحصرأ اصولدن
دوغدینی ومعلملرك شخصی قدرت وغیرتلی ایله
علاقه دار اولمادینی آشکاردی ، چونکه هر اوداده
عین حال مشهود اولیوردی .

چوجه قنر تام برحریته مالکدیلر ، مع مافیه
طور وحرکتلی ده پک ایی ایدی . بالطبع شورایه
بورایه کیدوب کلیورلر وبرلریله قونوشیورلردی .
ذاتاً بویله یامالری ده مطلوبدی . برلرینه یاردیم
ایدیورلردی . مکتبک هوای محیطی علی العاده
مکتبلرده کینک . عینی دکلدی ، اولردن داها کوزل
برشیدی - فعال وعلاقه بخش برایش هوایی ایدی .

چوجوقلرك ترقیلری صرف فردی اساسه
استناد ایدر . هرچوجوق برترتیبات سه رینی
تعقیب ایدر ، صوکر ا دیکرینه کچر ، اونک دیکر
چوجوقلرك ایشلری وترقیلری ایله هیچ برعلاقه سی
یوقدر . چوجوقلرایسته دکلی موضوعلری انتخاب
ایدرلر ، ونه قدار مدته یابایلیرلر سه اوقدار زمانده
اکمال ایدرلر . میس بهست ک مکتبنده کی داها بویوک
یاشده قیزلرك یاپدینی کیی : هرچوجوق کندی
ایسته دیکی درسده قابلیت فطریه سی درجه سنده
ترقی ایتک فرصته ده مالکدر ، بی رولر ده اولدینی
کیی ، لاکن میس به کینمرك مکتبنده فیه (تکنیک)
اعتباریله برتمعینیت ووسائط درسیه جده برتاملق و

مکملک و ارکه کرک بہت ک مکتی، کرک بی دہ بند
اونلردن محرومدر .

تدریسات کونلرینک یالکز بر بوجوق ساعتی
فردی مساعی یہ حصر ایدیلور ، کونک دیگر
ساعتلری اویونلرلہ ، ماصاللرلہ ، شرقلرلہ وزمرہ
فعالیتلریلہ کچر . . مع مافیہ یاپیلان « تہست » لڑک
نتیجہ سنہ نظر آ میس مہ کینمڑک چوجوقلری لوندرہ
نک دیگر آنا صنفلری چوجوقلرندن بر سنہ
ایلریدرلر . میس مہ کینمڑک استحصاال ایتدیکی
نتیجہلر متجدد آمریقاده بورق (Burk) ، حورن
(Horn) ، سازلر (Sutherland) ، روشبر (Washburne)
طرفندن یاپیلان استنتاجلری تایید
ایدیلور . بو استنتاجلرہ کورہ فردی تعلیم زمرہ
فعالیتلریلہ داها فضلہ زمان براقدیریر . وعینی زماندہ
ویردیکی نتیجہ لردہ دیگر طرز لردن چوق داها زیادہ
مؤثردر .

کندی کندیسنی تعلیم و کندی کندیسنی
تصحیح فنیہ (تکنیک) سی سایہ سنده درکہ فردی
تعلیم اصولی چوق موجودلو صنفلردہ تطبیق
امکانی بولمشدرد . میس مہ کینمڑک مکتی بو طرزک
کوچوک چوجوقلرہ تطبیق خصوصندہ اوروپادہ کی

بو جنسندن مکتبلرک هپسندن داها زیاده ایلری
کیتمشدر. [١]

[١] میس مه کیندر بوساحه ده آمریکا مکتبلری ده
کچمشدر، یالکز ایکی آمریکا مکتبی نک بوندن مستنی
اولاسی محملدر. بونلردن بری سان فرانسیسو دولت
دارالمعلمینی (State Teachers' College) نده Burk،
دیگری لوز آنجه له زدولت دارالمعلمینده Ethel Waring
ک تطبیقاتی در. ایلی نوی ده وینه تا شهر مکتبلری بوووک
چو جو قلا ایچین داها ایلری کیتمشلردر، ایلك صنفلر ده
بو قلا دار ایلری دکلدزلر.

۵. زمره تعلیمی

ال برلکی ایله ویا زمره فعالیتی ایله یاپیلان
تدریساتک الک ایی مثاللرینی بلجیقاده دوقرولی
(Decroly) نك وفرانسهده قوزینه (Cousinet) نك
مکتبلری ویریر .

دوقرولی نك اورتا و یوکسك صنفلرده تطبیق
ایتدیکی اصول زمره تعلیمی طرزینك برشكلی در .
۱ واقعا بوراده زمره یه بوتون برصنف داخلدر ،
لاكن بو اوילה بر صنفدركه فردلری ال برلکی ایله
چالیشیرلر .

دوقرولی اصولنك خصوصیتی جوجوقلرك راپور
دینیلن تحریری اثرلر میدانه کتیرمه لرنده در . بوراپورلر
مکتبک یومی مساعیدنك مهم برقسمنه نوه تشکیل
ایدیر .

هر جوجوق مطالعه ایدیلکده اولان موضوعك
برصفحه سنی - علی المعتاد تاریخ ویا جوغرافیادن
بربخی - سجر . موضوع حقنده مختلف کتابلره
مراجعت ایدهرك معلومات طویلار ، رسملر تدارك
ایدیر و صوکرادفترینه اومسئله حقنده مفصل بر

•

راپور يازار ، راپورنځي كندى ياپدينى ويا كتاب
ومجموعه لردن كسهر ك چيقاردېنى رسم لوله ده توضيح
واكمال ايدر .

بوراپور فرانمزجه تحرير وكتابت درس لرينه
اساس تشكيل ايدر . بولوناجق خطالرده صرف
واملا درس لرى ايچين اس الحركه اولور .

راپورنځي تماميله حاضرلايان چوجوق تعيين
اولونان زمانده اثرينى صنه عرض ايدر . واثرندن
آرقاداشلرينه « درس » تقرير ايدر ، تقريرينى
تاختايه چيزديكى ويا الدن كوسترديكى رسم لره
جانلانديرير . درسك ختامنده آرقاداشلرينك
سؤاللرينه جواب ويرير . بوتون سؤاللر صورولوب
جوابلر آليندقدن صوكر اكر ك درس كرك سؤال
وجوابلر زمره جه تنقيد اولونور . بو تنقيدلردن
ايتديكى استفاده ايله چوجوق راپورنځي كندى
كنديسنه تصحيح ايدر .

اكر آرقاداشلرى راپور صاحبنك تقريرندن
موضوعك اك مهم قسملرينى اهمال ايتمش اولديغى
آكلارلرسه بونقصانى اكمال ايچين كنديسنى ايكنجى
برتقريره داها چاغيراييلرلر . حتى راپورنځي يكي دن
داها اينى ياپماسنى ده ايسته يه بيايلرلر .

راپور صاحبي درس تقرير ايدر كن وسؤال

جوابلر ائناسنده آرقداشلری آلدقلری نوطلری
خصوصی دفترلرینه قید ایدرلر .

هرچوجو غك احضار ايتديكي راپورله بوتون
زمره نك تعليم و تدريسنه خدمت ايله مه سی ،
و ویردیکی معلوماتك صحت و کفایتی حقنده زمره یه
قارشی مسئولیت درعهده ایتمه سی واقعلری
دورقرولی نك بوسیسته منی زمره تعلیمی اصولنك
حقیقی بر نمونه سی حالنه کتیریور . عمومیتله تقریر
اصولنك حاوی اولدینی محذور بو اصولده ده
واردر . چوجو قلمر دیکله دکلمری نطقلردن، کندی
یادقلری ایشلردن ایتدکلمری قادار استفاده ایتمه زلر .
بوسیسته مده تقریر دوره سنك قسم اعظمنده
و قلمری هب دیکر چوجو قلمرک تقریرلرینی دیکله مکله
کچر . لاکن اصولك ، زمره فعالیتنه خاص ،
فائده لری ده واردر ؛ اشتراك مساعی اعتیادینی ،
بر زمره یه قارشی سربست و مؤثر نطق ویرمک
قابلیتلرینی انکشاف ایتدیریر .

فرانسه ده آرسی - سور - عوب (Arcis.Sur.
Aube) ده مفتش قوزینه ، دورقرولی فنیه (تکنیک)
سنك بعض جهتلرینی تطبیق ایتدیریور . اصولی
عمومیت اعتباریله دورقرولی اصولی ایسه ده کندیسنه
خاص پك معین بر فنیه سی ده واردر . قوزینه ایلك

تدریسات مفتشی در ، ساحهٔ تفتیشنه ۱۵۰ مکتب
داخلدر . فقط وضع ایتدیکی زمره اصول تدریسی
بونلردن یالکزاوچ درت مکتبده تطبیق ایتدیریور .

قوزینه ، هرره دورنی (John Dewey) نك
بك حرارتلی بر معقی در ، وهربرده کی تربیوی
حرکتلری مراقله واهمیتله تعقیب ایدر . قوزینه نك
بوتون سیسته می کنندی کندیسنه متشکل زمره لرك
فعالیتلری اساسنه مستنددر . اینانیورکه چوجوقلره
اشتراك مساعی ایله چالیشمق تربیه سی ویرمك
خصوصنده زمره فعالیت چوق مفیددر ؛ زمره نك
عمومی ایشنه کنندی خصوصی فعالیت ایله اشتراك
ایتمك کیفیتی فردلرك اهلیت ذاتیه لرینی انكشاف
ایتدیریر ؛ زمره فعالیت ، تربیه ایتمه نك اك طبیعی
طرزیدر ؛ و بو فعالیت ، انسانه چوجوقلرك
علاقه لرینی تعقیب خصوصنده ده بك زیاده حریت
ویریر ، زمره ده کی مختلف چوجوقلرك علاقهلری ،
اونلرك تك باشلرینه اولدقلری زمانکی علاقهلرندن ،
دها کنیش برساحهٔ فعالیت قاپلار .

قوزینه نك اصولی خلاصهٔ شودر :

هردرسخانه ده کی چوجوقلر کنندی آرزولرله
زمره لره آیریلرلر . هرزمره کندیسنه داخل
اولاجق فردلری قبول و یارده مختارددر . زمره لره

کندیلرنجه علاقه بخش کورولن ویا معلم طرفندن.
 کندیلرینه تلقین ایدیلن فعالیتلره مشغول اولورلر .
 برزمره برایشه باشلادیمی ، معلم ایشک ختامه
 قادار الی باغلی دورور . چوجوقلر بربرلرینی
 تصحیح ایدهرک ال برلکی ایله اورتایه مکمل
 برایش چیقارمایه غیرت ایدرلر . یابدقلری ایش
 برکوجوک تألیف اولایبله جکی کبی ، بر آلم صاتم
 معامله سی ویا بر اصول دفتری مسئله سی ده اولایلیر ،
 علمی بر تصنیف ، ایچلرندن برینک مکتبه کتیردیکی
 بریار اصالنک تدقیق و تنقیی ، جوغرافیا ده او قودقلری
 مملکتلردن برنده بر کویک قومدن بر نمونه سنک
 انشاسی ، ویا تاریخدن بر وقعه نک تمثیل صوتیله
 جانلاندیریلما سی کبی برایش اولماسی ده ممکندر .
 بو ، آمریقاده آ کلاشیلان معنایه کوره تماماً
 معین بر « پروژه قت » = پروژه ، [۱] در ، لاکن
 او یله بر پروژه که بونده معلم ایشی تماماً ، سربسته
 چوجوقلردن تشکل ایتمش زمره لره بر اقیبر . پروژه
 تمام اولنجه معلم اونک شکلی جهتلرینی ، لسانی ،
 اقلاسنی ، کله لره صحت استعمالی ، والح . تنقید
 ایدر . تنقیدلرینی یالکز شکلی جهتلره حصر ایلر .
 تنقیدلر زمره داخلنده بر مناقشه شکلنده جریان .

[۲] Project Method . دینیلن و آمریقاده پک

مرغوب اولان طرز تدریسدر . - مترجم -

ایدر و علی الاکثر تنقید ایدیلن ایشک ماهیتنه کوره ، مثلاً صرف و یا اصول دفتری درسی حالتی آلیر . چوجوقلر بر زمردن دیکرینه کچهرک اورادهده چالیشاییلرلر . هرزمرد ، علی المعناد ، دیکر زمردلردن فرقی برایش ایله مشغول اولور . زمردنک بویوکلکی و اعضاسنک عددی تماماً چوجوقلرک آرزولرینه تابعدر . بر صنف ایکی زمردیه آیریلایلهجکی کچی ، بش آلتی زمردیه ده انقسام ایدمبیلر .

چوجوقلرک بوتون ایشلری عمومیت اعتباریله ، صنفجه دکل ، فردی اولارقده دکل ، بلکه زمردلرده و زمروی برطرزده یاییلر . چوجوقلر کوچوک برغزته نشر ایدرلر و بونک یازیلرخی بالذات کندیلری یازدقلری کچی رسملریده کندی اثرلریدر . چوجوقلر ایشلرینه آنا بابالریخده علاقه دار ایتشلردر . بونلر زمان زمان کیجهلری مکتبه کیدر و چوجوقلرک فعالیتلرینه مقتضی اشیا و وساطتی اعمال ایدرلر .

قرینه نک معلملرندن بری ، زمرد اصولنک وجدلی بر آووقاتی صفتیه ، اصولک فلسفه سنی بالذات قرینه نک کندیسنه خطاب ایدرکن قوللاندینی لسان ایله شویله آکلاتیور : « چوجوقلریمز ایچین

اويله بر محیط يار اتمالی يزكه اوراده اونلرك تربيه لرینه
مقتضى هرشی موجود اولمالی در ، و بوصورتله
چو جوقلر، بزم يار ديممز اولمادن، کندی کندیلرینی
تربیه ایده بيلمه لی درلر . اوراده سز (معلملر)
مستریح و تماماً ساکن دورا بیلیر سکز ، چونکه
یا پا جغکز یا لکز اونلرك کندی عالملرنده یاشایشلرینه
بکجیلک ایتمکدن عبارتدر ، باشقا برشی یا پا کز
ایجاب ایتمز . »

۶ . حریت

مکتبده چوققلره فضله حریت ویرمک تمایلی
تجربه مکتبلرنده، عمومی اولماقله برابر، پک منتشر دره.
دوقرولی نك کیدیشی دائما زیاده حریت جهتنه دره.
مونه صوری ده بویله دره. فرانسه ده عرب حوالیسند
ایلك تدریسات مفتشی اولان قوزینه کندی اصول
تعلیمی ایله فضله حریت طرزینی برلشدیرمشدر .
جنوره ده زانه - زانه - روسیه مؤسسه سنجه اداره.
اولونان قورل ده بی (کوجوکلر مکتبی) ایله ،
ینه اوراده فیهیرر لک خصوصی مکتبندره دوقرولی
د مونه صوری نك نفوذلری حکمران اولدینی کیی،
فیهیرر لک داها حر بر تربیه حقنده کی صمیمی
ایمانی ده مؤثردر .

روحک افاده سی مقصدیله « ال ایشلری » ،
و « سلف - غووه رنمه نت » بخلرنده ذکر ایدیلن
سترانور - قرنقو دارالایتامی شایان دقت درجه ده.
حر بر مکتبدر . بوراده چوققلر اوکله دن صوکر
تماما سربستدرلر، درس ویمک زمانلرنده ده حریتلری
واسعدر . مؤسسه نك پک زیاده او وائله بوجاغی.

حالنده اولماسی ، چوجوقلرک پک طبیعی بر حیات
باشامالری هپ بوکنیش حریت یوزندندر .

بی دمه یاز ده کی کوچوک چوجوقلرده پک زیاده
حریت مالکدرلر . بو حریت یالکیز ، چوجوقلرک
کونک بعض ساعتلرنده آقاده میک مساعی و بعض
ساعتلرده آتولیه لرده مشغول اولمالری مجبوریتی
ایله تحدید ایدلمشدر . آقاده میک مساعی ایله آتولیه
ایشلرینک نوعلرینی انتخاب ومدت لرینی تعیین کیفیت
بوس بوتون چوجوقلره براقیلمشدر . چوجوقلر
حرکات وسکناتدم ، کوروشوب قونوشمقده تماماً
سربستدرلر .

دالتره پلانی تشکیلاتک درجه وسعی
وچوجوقلرک کندی زمازلرینی تعیین وموضوعلرینی
انتخاب خصوصنده مالک اولدقلری اختیارک درجه سی
نسبتنده برحریتی ده استلزام ایدر . بو ، بعضاً
چوجوقلرک مناسبات عمومیه لرینی بالذات تنظیم ایتک
حریتنی بیه احتوا ایدر .

فردی تعلیم هر یرده حریتله مترافقدر . لوندرده
میس مکتبدرک مارلور و مکتبنده چوجوقلر
ایسته دکلری کی حرکت ایتک وقونوشمق حریتنه
مالکدرلر ، درسلدن ده آرزو ایتدکلری ایله
مشغول اولورلر . بویله اولقله برابر مکتبده کی

آلات ووسائطك مكمليت ومعينيتى انتظامى طبعى
برصورتده تأمين ايدييور .

مكتبده حریت اوروپانك ايكي مكتبنده ،
آمریقاده كيلرك هيچ برنده كورولمەين بر درجهده
ايلرى كيتمشدر . اولدن صانيورددم كه ماريە تاہورنى
(Marietta Johnson) بوساحدهده مرتبہ اقصابه
وارمشدر ، حالوكه بوقادين لافقاسر ده كيرەزلى
(Kearsley) مكتبنك مديرى اونبيل (O'Neill)
ايله مقاييسه ايديليرسه پك محافظهكار قالير . اونبيل
ايسه هامبورغ مكتبلردن بعضلى درجهسندە
ايلرى كيتمش دكلدر .

كر ك اونبيل ك مكتبى ، كرك هامبورغ مكتبلى .
عمومى مجانى مكتبلردندر ، دولت بودجهسندن
تخصيصاتلى درلر . انگلتره و آلمانىاده عمومى رسمى
مكتبلرده بوقادار جذرى تربيه تجربهلىر ياپيلا .
بيلمەسى ، بوايكي مملكتنك هولاندا ، فرانسه ،
بلجيقا ، آوسترياوچه قوسلولواقىاده كي كيى مركزيت
اداره مراقبهسى آلتندە بولونمالرينك دوغرودن
دوغرويه نتيجهسيدر .

انگلتريده اونبيل

اونبيل اولجه غايت صيقى انضباطچى ، اسكى .

مقالی بر مکتب خوجاسی طاینمش ایش، دایاغی ده
 بولجه ایش . بو ذات صوکرادن تربیه اصولی تنسیق
 و تجدید ایدرکن اسکی انضباطجیلنی ایله متناسب
 برعکس العمل یامش ، صیم صیقی بر انضباط
 طرفدارلغندن بردن بره صوک درجه کنیش بر
 حریت طرفدارلغنه کچمش ویکی فکرلری تطبیق ده
 ایتمشدر . کیمزلی مکتبنک اداره سنی درعهده ایدنجه
 چوجوقلرک اوزرندن هر دورلو مراقبه یی رفع
 ایش؛ اونلری مکتبده ایسته دکلری کی یاشامقده ،
 عادت او حشیانه بر حیات سورمکده سربست براقشدر .
 اونیل نظام ، قاعده فلان قویامش ، پروغرام
 یاماش ، جزا و یرمه مش ، چوجوقلری بر شی
 اوکر نهمیه اجبار ایتمه مشدر . آنا بابالر ، چوجو-
 قلرینک اولدن بیلدکاری او قویوب یازمای ده اونو تمایه
 باشلادقلرندن شکایت ایتشلر . اونیل زمان زمان
 کندیلرینی مکتبده طوپلامش و طرفدار اولدینی
 تربیه فلسفه سنی ایضاحه چالیشمشدر . بو فلسفه
 همان همان شویله در :

« بوجوقلر مکتبی بیتیریر بیتیرمه ز کیمزلی
 نک پاموق فابریقالرینه کیده جکلردر . ۱۲ ویا ۱۴
 یاشلرندن اعتبار آغموم ویک آهنگ بر حیات سورمه یه
 باشلا یا جکلردر . ما کینا حالنه کیرمه دن اول براقلم ده

باری برآز حیاتك ذوقلرندن نصیبلرینی آلسینلر .
چو جوقلر شیمدی حاضر کورپه ایکن ایسته کسر
بوغازلرینه زورله درس طیفاجمزه ، روحلرینی
جبراً کورله ته جکمهزه ، مخیله لرینی ، علاقه لرینی تنیه
ایده لم . اونلر ایرکچ اوقویوب یازمق احتیاجنی
دویارلر . چو جوقلرک درس لره قارشی شیمدی
کوستردکلری عکس العمل طبعیدر . چونکه
اوقومق ، یازمق اونلره جبراً اوکره تیلیمک ایسته .
نمشدیر . بانا زمان ویریکز - چو جوقلره ده زمان
ویریکز . معلومات احتیاجی اونلر ایچین طبیعی بر
حالدیر . اکر کندیلرینه حریت ویریرسه ک ، چو جوقلر
برکون بزه کله جک ، اوکر نمک ایسته دکلری شیلری
اوکر نمک ایچین نه یایمق لازم کلدیکنی بالذات کندیلری
بزدن صنوراجقدر .

اگر چو جوقلرک مکتبده کی حیاتلرینی مسعود
قیلار و مخیله لرینی ایشله تیرایسه ک بوسعادت و قابلیت
تحیل ایلریده کی عمله ک حیاتلرینه قادار آز چوق
یرنفوذ اجرا ایدر . اکر بزدن اوقومايه ، علمه
محبت دویغولری ایله آریلیرلرسه بو محبتی چوراق
استقباللرینه قادار نوتورورلر . چو جوقلره اوقومای
و علمی زورله سودیره مزسکز ؛ بو محبت حریتدن
کلیر .

اونیلرک آتشی و وجدی آنا بالاردن

چو غنی اقناعه کافی کلدی ، معلمک ایشنه قاریشما یاه موقتاً راضی اولدیلر . مع مافیہ برمدت صوکر ا بونلردن بعضلری مکتبک تفتیشنی رسماً طلب ایتدیلر .

مکتب صیقی بر صورتده تفتیش ایدیلدی ، و کورولدی که چو جو قلر او یاشده کی چو جو قلردن بکله نن بیلکی لردن مدهش صورتده بی خبردرلر . مکتبک منسوب اولدینی معارف هیئتی اونریل دن ایضاحات ایسته دی .

اونریل مسئله یی تقریباً شویله ایضاح ایدیور :
 « چو جو قلر مکتب معلوماتنک بر چو غنک جاهلی درلر ، بونی قبول ایده رم . چونکه بزم کندیلرینه ویرمه یه چالیشدیغمز شیلر بونار دکلدی . بو مکتبه ایلك کادیکمز زمان چو جو قلر کومزه وصولو ایدیلر ؛ شمدی هیچ بری اویله دکلدر . ایلك کلدیکمزده چو جو قلر خیرسزلق ایدر ویالان سویله رلردی ؛ شمدی نه خیرسزلقلری واردر ، نه ده یالان سویله مه لری . مکتبک قاپیلری درتده کلیدله نیر ، ایرتسی کون سکمز بو چو غه قدر کایدلی دورورودی . شمدی هیچ کلیدله نمز . هر آقشام زوجه مله برلکده مکتبده بولونوروز . چو جو قلر ، کندی آرزولریله آلا ی آلا ی ، کلیرلر بزمه برابر اوطورورلر .

آتولیهلرده چالیشیر ، ایش یابارلر . مکتبه
 رسم نامه بر شی یوقدی . شمدی ایسه میر آلا
 هومس ک آلدینی بویالی لوحه و رسملرله دولودر.
 چوجوقلرک اوقور یازار انسانلر اولماسنی بزه
 ایسته یورز، اگر بزه زمان ویریرسه کزاولاجقلردرده.
 لاکن ایسته یورزکه اوقور یازار اولق احتیاجنی
 کندیلری دویسونلر . جبری تدریس طرزینک
 درسله قارشى کندیلرنده تولیدایتدیکی عکس العملی
 ینمک ایچین زمان ایستهر. اوقوما یازما ایله، کونده لک
 حیاتده آلیش ویریش ایچین لازم اولان مقدارده
 حسابدن فضله معلوماته اوقادار اهمیت ویرمه یورز.
 باشقا معلومات و داها فضله قابلیت خصوصنده
 چوجوقلری کندی طبیعی علاقهرینه ترك ایدیورز.
 داها زیاده چوجوقلرک کندیلری ایله علاقهدار
 اولیورز. اونلرک مسئولیت صاحبی انسانلر اولمالرینی
 ایسته یورز. ایسته یورزکه اونلر برلرینک حقوqlرینه
 رعایتکار اولسونلر ، لکن آرزومز بو رعایتی ،
 هر هانکی بر آمرک امری اولدینی ایچین دکل، بلکه
 بویله بر رعایت لزوم اولدیغنی حس ایدهرک یاپمالریدر.
 ایسته یورزکه برلریله حر و ذکی بر صورتده اشتراك
 .مساعیده بولونسونلر ، ال برلکی ایله چالیشسینلر .
 ایسته یورزکه طبیعتده ادبیاتده کوزللیکی کورسونلر.
 بونلر جبری تدریسات و جبری انضباط ایله الله

ایدیله مز . بونلر آنجاق چوققلرک بربرلری و
معلملری ایله حر بر صورتده تشریک مساعی
ایتمه لرینک نتیجه سی اولارق ظهور ایدر . بزمعلملرده ،
آنجاق دیکستاتورلکدن واز کچمک صورتیه ،
چوققلره آرقاداشلق ایده بیلیرز . و آرقاداشلری
موقعنه کچدکن صوکرادرکه مالک اولدیغمز ال
ای شیلری کندیلمرینه ویره بیلیرز . حریتی تجویز
و ادامه ایتک ایچین هم صبر ، هم ده اراده قوتی
لازمدر . مکتبده کنیش بر حریتک بعضاً تولید
ایندیکی عادتاً تیمارخانه عالمی کیی بر حیات ایچنده
باشامای سز ، پک انضباطلی بر مکتبده بولونمق
قادر ، قولایمی ظن ایدیورسکمز ؟ او یانیق اولدیغمز
بوتون ساعتلی چوققلره برلکده کچیرمه یی بالکمز
آلتی ساعتک رسمی فعالیت درجه سنده قولایمی عد
ایدیورسکمز ؟ کیجه لری اویمزه بیتاب و روحاً
منکسر کیتدی کمز کونلرک پک چوق اولدیغی قبول
ایتمه زمیسکمز ؟ مع مافیہ ایمان ایدیورز که استحصال
ایده جکمز نهائی نتیجه لر بوتون بو فدا کارلقلره
ده کر . بر قاج چوقوق و لیسنک سوء تفهملری
یوزدن بوتون فدا کارلقلریمکز هبا اولماسنه میدان
ویرمه یکنز .

« هرچ مرج (Chaos) [۱] دن داما یکی
 قور تولیور، نوره قاووشیورز. چو جو قورک حریتلری
 شیمدی قصر ایتک، ایکی سنهک سوء استعمالدن
 صوکر، اونی تام حسن استعمال ایده جک درجه یه
 واصل اولدقلری زمان بویله برتحیدیه قالدیشمق بو
 ایکی سنه یی هدر ایتکدر. »

معارف هیئت بو مدافعه یی قوتلی بولدی .
 مع مافیه پروغرامه بکزر بر شی یاماسنی و مساعی
 زمانلری شو یله بویله تثبیت ایدیورمه سنی ده اوریل
 دن طلب ایتدیله، که بو صورتله شکایتچی و لیلری ،
 چو جو قورلرینک آزچوق برشی اوکرنمکده اولدقلرینه
 اقناع ایده بیله جکلردی .

بونک اوزرینه اوریل و آرقداشلی عمومی
 بر پلان ترتیب ایتدیله . بو پلانه کوره چو جو قورک
 مکتب زمانلرندن بشده بری حسابیه ؛ بشده
 ایکسی « انکلیزجه » یه حصر ایدیلشدر، بوایکنجی
 قسمه تاریخ ، جوغرافیا ، ادبیات ، عبا و املاده

[۱] وقتیه معارف نظارتی طرفندن نشر ایدیلن
 اصطلاحات فلسفیه عائد کوچوک رساله ده Chaos مقابله
 « خوا » کلمه سی کورونیور . بالطبع بو Chaos نک فلسفی
 بر اصطلاح اولماسنه کوره واقع اولان بر تکلیف ماهیتنده در .
 بو کلمه بوراده کی علی الماده استعمالنه کوره « هرچ مرج »
 ایله ترجمه ایدیلشدر . - مترجم -

خاخدر ؛ آرتان بشده ایکی قسمده ال ایشلری و
تربیه بدنیه فعالیتلرینه آیریلشدر .

میدانده یومی پروغرامه بکزر برشی یوقدر،
لاکن معلملر ، عمومیت اعتباریله ، بر هافتا
ظرفنده کی درسدرده بو موازنه یی محافظه یه غیرت
ایدیورلر . چوجوقلر هر کون ، هر درسه صرف
ایتدکلی مدت ایله ، معلملر کندیلرینه درس
ویردکلی مدتی دقیقه حسابیله بر دفتره قید ایدیورلر .
بر چوجوق بر درسده ضعیف کورونورسه معلم
اونک قید دفترینی آلیور ، بودرسه صرف ایتدیکی
زمانک کافی اولوب اولمدیغنی تدقیق ایدیور . بو
دفترلرک باشقا بر فائده سی ده یوق ؛ ساده جه اعتراض
ایده جک ولیله قارشلی بر مدافعه سپری ماهیتنده درلر .
معلملر وسطی حسابله هافتاده ایکی بوجوق
ساعت « درس ویریرلر » . بو ایکی بوجوق ساعتک
درس بر صباح ظرفنده ویریله بیله جکی کیمی هافتا
ایچنده مختلف کونلره تقسیمده ایدیله بیلیر ، معلملر
ناصیل ایسته رلرسه اوله یاپارلر . تدریس ، بوراده
چوجو غک بر موضوعه قارشلی علاقه سنی آرتدیرمق
ایچین ملکات روحیه سنه معلم طرفندن اجرا ایدیلن
بر تنبیه ماهیتنده در ، واومقصدله یاپیلیر . علی المعناد
هر درسی بر مطالعه دورهمی تعقیب ایدر ، وونده
چوجوقلر معلملر طرفندن کندیلرینه تلقین ایدیلن

خط فعالیت اوزرنده چالیشیرلر . لاکن یورولورلر
ویا علاقهلری زائل اولورسه دیکر بر موضوعه ویا
باشقانونعدن بر فعالیتلر کچمک خصوصنده سربستدرلر .
اکر بوتون چوققلر درس دوره سندن آلدقلری
حیزی غایب ایتمش کیی کورونورلرسه معلم درسی
ویا موضوعی ده کیشدیرر .

فقط بو مساعی و فعالیتلر تعمیم ایدیلهملیدر .
هر معلم باشقا درلو حرکت ایده بیلر ، بوندن باشقا ،
معلم بر هافتا اتخاذا ابتدکی طرز حرکتی دیکر بر
هافتا تکرار اتمهز ، هر هافتا باشقا صورتده حرکت
ایده بیلر . مکتب شایان حیرت درجه ده حرر .
مکتبک بوکونه منشا اولان ایلاک هر ج مرچ
(chaos) حالنه عائد آثار حالا موجوددر . معلملرده
انساندر ، بوسبیله یوکسک پره نیسپلرینی اونوتدقلری
واقعدر ، بعضاً چوققلری تکدیر ایدیورلر و
اسکی طرزده انضباط یوللرینه صاپیورلر . لاکن
بو حال استثنائی در . عمومیت اعتباریله چوققلر
ایسته دکلری کیی حرکت ایدرلر ، کندیلرینی علاقه -
دار ایدن شیلره چالیشیرلر ، وکندی الجالرینک
یولنده یورورلر . مع مافیینه اوکره نیرلر و تحصیللری
ایله ریلر . ایچلرندن بعضی یوکلر منظومه لر
یازیورلر . بر طاقیمی ده ایی صنعت ایشلری یاپیورلر .
هپی اوقومق یازمق بیلیورلر ، هپی حسابک ال

مهم مبادیسه واقفدرلر . غیرتلیخی ایشلرینه و
 سعلرینه شایان حیرت درجه ده تکشیف ایدیورلر .
 علی العاده بر معلمه بو مکتب برباد و انضباطسز
 کورونور ؛ حالبوکه اوراده «قابا کورولتولو بر او»
 حیاتی هیچ یوقدر ، جدی ایش ایسه پک چوقدر .
 چوجوقلر طبیعی و سویملی اولدقلری کیی
 تفسلرینه ده مالکدرلر . مکتبده نه ایچین بولوندقلرینی
 صریح صورتده بیلرلر ، چونکه اوراده اوکرتمک
 و یامق ایسته دکلری شیلر واردر . تفسلرینه اعتماد
 ایدرلر و ال برلکی ایله چالیشمای بیلرلر .
 بومکتبه عائد سوزلریمی بیتیررکن مؤسسه نك
 مخیله تربیه سنده کی درجه موفقیتنه مثال اولق ایچین
 ایکی منظومه یی عیناً نقل ایدیورم . بونلری
 میسسی اریسل (اونه یل کزوجه سی) ک «اداره سنده کی»
 چوجوقلردن ایکیمی یاممشدر ، یاپارکن معلملرندن
 هیچ یاردیم کورمه مشلردر . بوتون صنف چوجوقلری
 منظومه یازا بیلورلر . بر قسمنک یازدقلری بو
 مثاللردن ده ائی در ، بر قسمی ده او قادار ائی دکلدر .
 منظومه لرده چوجوقلرک املالری و طرز تنقیطلری
 عیناً محافظه ایدیلمشدر . [۱]

[۱] . منظومه لر مصرع مصرع وکله کله نثراً ترجمه
 ایدلمشدر . اصللرینک قافیهلری ائی ، وزنلری بر آزر بستر .
 ائی تنقیط ایدیله مشدر . معنای توضیح ایچین علاوه ایدیلن
 کله لر معترضه ایچنه آلینمشدر . - مترجم -

« نور » [۱]

بن هوایی روح (اولان) « نور » م ،
 هوایی روح که کیجه لری دولدورور و کیجه لری ایچنده کزر ،
 کیجه نك نجیب قرالچه سندن کلن
 کوموش کبی ضیا ایچنده یوزه رک ،
 اولو میسه آغاجنك .
 کولکه سنده پرلرله رقص ایده رم ،
 اورمان یوللرنده مهتابی قوغالارم
 او بئله اوینامه یی سوه ر .
 بنم هوایی شکلی کورن
 یولچینك قورقوسنه کوله رم
 آغاجلر آراسنده آتلی یارق صیچر یارق
 کوله ر وشوقدن قهقهه لر آتارم
 براق سسلی و پرلی فلو تمله
 نه تیز پردملی هوالر چالارم
 چونکه بن هوایی روح (اولان) « نور » م
 که کیجه لری ثولکه سنی دولدورور ، اوراده کزهرم
 کیجه ساعتلرنده رقص ایدر و اوینارم .
 لاکن کون کوروتجه رقص ایده رک صاووشورم .

فبیه

یر بیغین ، سنجابی قیزیللق .

will o' the Wisp [۱] مزارلقلرده بضاً
 کییکارده کی فوسفور املاحنك تحللدن متحصل انشاعاته
 خلق « نور » دیر ، بوراده کی نور اودر و بوسیله کیجه
 ایچنده کوسته ریلشدر .

- مترجم -

بر پنبه قيرىلاق
كزىك دوغديغنى اعلان ايدىيور
سيورى تېسى كوشلى بولوط
بوڭ كېي (پاموق كېي) . بر اورتو
وكونده يولكە (چىقدى) .

هامبورغ مکتبىرى

حریت ساحه سنده حتى اوزىل ك پادىغندن داه
جراتكارانه وداها بويوك مقياسده تجربه هامبورغده
كورديكمزدر. بونى ميدانه كترن شيمدى برلينده
مكتبلر مديرلكى وظيفه سنى ايفا ايدن ياولزمه
(Paulsen) در . هامبورغ مکتبلرنده اوزىل ك
مکتبنده كى پروغرام و وقت جدولى طاسلاغى
شككنده شيلر بيله يوقدر ؛ هامبورغ مکتبلرنده
هردرسه تخصیص ايدیلن، هر درس ايچين صرف
ايدیلن زمانى قيد ايمه ينى استخفاف ايدىيورلر .
ذاتاً درس اوقوتمايده اعتراض ايدىيورلر . حتى
معلم چوجوقلرده ، اوكرنمه لرى ايحاب ايدن شيلره
قارشى ، علاقهلر اويانديرمايه بيله چاليشمايه جقدر .
بو مکتبلرك معلملى « چوجوقلرك نهلرى
بيلمه لرى لازمدر ، بونى بز بيلمه يز » دىيورلر .
« اونلرك آتیده ناصیل بر جمعیت ايچنده ياشاياجقلرىنى
بيلمه يورز . عالم سيلان حالنده بولونىيور ، بو

چو جوقلرک استقبالی کیمسه بیلهمه ز. یکانه بیلدیگمز
اونلرک انسان اولدقلری ، وبو اعتبارله کندی
حیاتلری یاشامق حقنه مالک بولوندقلری در. اونلره
حریت ویره جکزرکه ایسته دکلری کیی یاشاسینلر ،
اوکرندکلری شی ایله علاقه دار دکلز ؛ یالکز
روحلرینک انکشافی، و سربست صورتده افاده سی
ایله علاقه دار اولبورز . »

هامبورغک عمومی رسمی مکتبلرندن درت
بویوکی بو مفکوره یه اتخاف ایدیشدر . یارلزه
۱۲ مکتبده برلینده آچاجقنی امید ایدیور .
بونلره دوام ایچین هیچ برمحجوریت یوقدر . اگر
ولیلر بو طرز تربیه یی بکنمه زلرسه چو جوقلری
شهرک عنعنوی طرزده تدریسات یاپان مکتبلرینه
کونده ره بیلیرلر . لاکن چو جوقلری بو مکتبه دوام
ایدن ابویندن چوغی بو تجربه یه بوتون قلبلریله
طرفداردرلر .

بو مکتبلر صوک حربک دوغوردینی صوسیالیست
وایده آلیست عکس العمللرک دوغورودن دوغرویه
نتیجه سیدرلر .

هامبورغده تام حریت « ره ژیم » نی تأسیس
ایدن یارلزه ایله قفاداری اولان مکتب مدیرلری
یونی یاقینده ظهور ایده جکنی امید ایتدکاری تماماً

ده موقراتيك دولته چو جو قلى لايقيه حاضر لاق .
امليله يامشلىردى .

بوكون او مفكوروى دولتك پك اوزاقلرد .
اولديغنى آكلامقلىه برابر ، بوذاتلر تاسيس ايتدكلى
طرز تربيه ده دوام ايديورلر ؛ چونكه كله جك .
نسلى حر روحلرله ، شخصى مسئوليت ، وغير
مجبورى اشتراك مساعى اعتيادلريله يتيشديره رك .
يكي بردوات قورمايه قادر ايدم جكلرينى اوميسورلر ، كه .
بودولته حریت وسربست اشتراك سى ، بوكونك .
سفيل شرائطى يرينه قائم اولاجقدر .

بويكى عالمك ناصيل شى اولاجغنى بيلمه يورلر ،
لاكن ايمان ايديورلر كه حریت ايچنده يتيشديرلن
برنسل تماماً ، بو صورتله انكشاف ايدم جك روحنك .
آرزو وامللرى ايله ، بوكونك معلملرينك وپوليتيكا .
جيلرينك كورمه مدكلرينى كورمه يه ، وملتلرك بوكونه
قادر يابامادىغنى يابمايه قادر اولاجقدر .

معلملرك يكانه غيرتلى چو جو قلىك فرديتلىرينك
لايقيه وتماميله نشوونماسنه موقوف ومصرفدر .
بو مكتبلردن انمودجى ماهيته اولان برى
كزدك . بناسى آلمانىك هم بوكونى فقرى ،
همده سابق مكاتنى كوسته ريبور . پك صاغلام
انشا ايديلمىشدر ، لاكلن ايجرىسى چيلاق وچيركىندرم .

يوتون اشيا ، همان همان ، اوروپاده پك رواجده
 اولان اسكى مودهل ايكي كيشليك صيرالردن عبارتدر.
 بوسيرال اودالرك پك چوغنده كنارلره قونولارق
 اورتا يرلر آچيق براقيلمشدر . آتوليه يوقدر ،
 صنعتكارانه ويا كوزل هيچ برشى ده موجود دكلدر.
 مكتبك فرنوربت [۱] « دوست » لرندن برى
 موسيقى اوداسنى « نه ميره سيونيست » براسلوبله
 تزئين ايتمشدر ، لا كن اسلوبى آهنگدن زياده
 كوروتلولو بر « جازبند » انطباعى ويرييور . فقط
 مكتبده ضيا وار وهوا وار - وجوجوقلر وار .

چوجوقلر پرشطارتدر. بونلر اوروپا مكتبلرنده
 كورديكمز چوجوقلرك الكطبيى واك سويلي لريدنر،
 منرافور-قرنفورنك كوچوك يتيملىرى مستثنى .
 كبه زيرلى ده كي چوجوقلرده همان بوقادار طبيى ايديلر،
 لا كن هامبورغده كيلر چوق داها حر اولارق
 سويلي ومسموددرلر .

ايشك تفرعاتنده معلملر آراسنده توافق افكار
 يوقدر ، چوجوقلر نه قادار حر ايسه معلملرده
 اوقادار حر در .

[۱] صنعتده ، خاصة رسیده صوك زمانلرده ظهور
 ايدن غريب برملاك .

چو جوقلر مکتبه آلتی یاشنده کیریورلر .
 یکی کیرنلر ایشه ، اختصاص صاحبی بر معلمک نظارتی
 آلتنده باشلار ، لاکن یاشلری آرتجه معلملرینی
 بالذات انتخاب ایدیورلر . نه صنف وار ، نه منتظم
 درس وار ، نه ده ترفیع وار . چو جوقلر ساده جه
 مکتبه کلیور ، واوراده بش آلتی ساعت معلمله
 برلکده یاشایورلر . بر برلریله سر بسته قونوشیورلر .
 و مکتبک هر یرنده ایسته دکتری کیکی کزوب
 دولاشیورلر . سؤاللر صوریورلر ، موجود معلملر
 سؤاللرینه جواب ویریورلر . او قومق ، یازمق ویا
 حسابدن برشی اوکرنمک ایسته رلر سه معلملر
 کندیلرینه یاردیمه آماده درلر . ایسته مزلر سه کیمسه
 کندیلرینی جبر ایتمهز ، حتی اونلری ، اوکرنمه یه
 تشویقه چالیشان بیله یوقدر . معلملر دیورلر که
 زمانی کلنجه هر چو جوق او قومق ، یازمق احتیاجینی
 دیورلر . معلملر بویله بر آرزو ظهور ایندنجه یه قادر
 بکله رلر .

بو کلیشی کوزل اصولک نتیجه سی اولارق
 چو جوقلرک تربیه سنده جدی نقصانلر قالمایمی ، دییه
 صوردم .

معلملردن بری جواب ویردی : • قالاچفنده
 شبهه لییم . بوراده سکز سنه بزمه برابر یاشایان
 بر چو جوق واردر . پک اعلی کورونیورکه اوک

همه اولان هرشيئي اوكرنمشدر . هم اوكرنمه مش
ميله اولسه ، بزجه ، بوندن برشي چيقماز ، چونكه
خايه مز او دكلدر؛ چونكه بيلنمه سي اهميتلي اولان
شيرك نلر اولديغني بز كنديمزده بيلمه ورز . بزم
ايسته ديكمز جوجوقلرك باشاماري در .

بو مكتبلرده اونلرلك كي كيبي، برهراج مرج
(Chaos) دوره سي كچيرمشلدر ، وحالا اودوره نك
بعض اثرلري واردر . مع مافيه جوجوقلرك طور
وحركتلري پك ايدير، هر نه قادار معروف ومألوف
مكتب اعتيادلرينه اصلا اويغون دكلسه ده .

جوجوقلر يانلرنده معلم واركن انتظامه نه قادار
رعيت ايدييورلر سه يوقكن ده اوقادار رعيت
ايدييورلر . اكر برايش ايله مشغول ايسلر
آرقاداشلرينك ايكيده برده كنديلريني ايشلرندن
آل قويمالريني تجويز ايتمه يورلر . اولدجه اي
اوقودقلري ، يازدقلري ، وبسيط حسابلري
چاپدقلري كورولييور .

بوجوجوقلرك اقتدارلري ايله ديكر مكتبلره
كيدن جوجوقلرك اقتدارلري آره سنده تام بر مقايسه يه
امكان يوقدر ، زيرا بورزاده كي معلملر نه ست لره ،
اعتماد ايتمه يورلر ، جوجوقلري بربرينه بگزتمه يه
چالیشان هيچ برشيئه اينانمايورلر .

اونلر هر چوجوڭك فرديتنى اظهار ايتك
ايسته يورلر . يادقلرى تجريره نك موفقيت ويا عدم
موفقيتى، كنش برتقسيمات داخلنده ، چوجوڭلرك
كوستردكلرى سرعت وصحت فعاليت ايله ئولچمك
اونلرك فكرنجه ، برالما آغاجنك قيمتى ، ويردىكى
ميوه ايله دكل ، داللىنك طولى ايله ئولچمك قادار
عبدالر . بومكتبلرك قيمتى تقدير خصوصنده كى
مشكلات ، استهداف ايتدكلرى غايه نك - فرديتك
حر انكشافى - نهايت درجده غير قابل مساحه
اولماسدن ايلرى كلييور .

انسان برباقشده كورلييوركه چوجوڭلر بوراده
ديكر پك چوق مكتبلرده كيلردن داها زياته ،
هاجسى (Spontaneous) ، و شانى (Real)
درلر ، وروحلىرى باشقا يرلرده كى چوجوڭلردن
چوق داها فضله سربست اولارق افاده ايدرلر .
كذا ، كورولييوركه بوچوجوڭلر بريله ممكن اولدىنى
قادار اىي كچينه يى ، وهىچ برنظارت آلتنده
اولادن ، نفسلىرینه اعتماد ايدن انسانلر اولمق اوزره
بر آراده ياشامايى ، آغير تجريره لرك اوكرنمشلردر .
بو كوزل نتيجهلرك ظاهرأ اسراف ايدىلن اوزون
برزمان ، مديد برهرج مرج دوره سى ، وغير مؤثر
تصادفى بر اصول تعليم ايله ترافقى ضرورى اولوب
اولمادىغنده انسان حيرته دوشلييور .

انسان هامبورغ معلملى ايله كيرزلى ده كى
اوتوپىي، ايستەر ضلالته اوغرامش ارباب وجد،
ايستەر تربيه ده غير مؤثر محافظه كارلىق طاواسندن
داها زياده غير مؤثر جذريك آتشته صيچرايان
طاشقين « اوتوپيا » جيلر عدايتسين ، وايستهرسه
يكي بر تربيه دورينك پيغامبر ويا پيشدارلى
صايسين محقق اولان شودر كه بونلر يوكسك ذكالى،
يوكسك مفكوره لى، وشايدان دقت درجه ده جسارتلى
انسانلردر. يابدقلى جراتكارانه تربيه انقلابى ده
هميزى داها دهرين وداها حر دوشوندورمه يه سائق
اولاجقدر .

۷. تحری مکتبلی و صنفلی

آلمانیا ده فہرزو قشولہ (Versuchsschule)
» تجربہ مکتبی ، نامیلہ ، برطاقیم یکی تربیہ اصوللرینی
تجربہ ایچین برشہر طرفندن آیریجہ تأسیس ایدیلش
بر مکتب واردر . بونک نظیری چہ قوسلو واقیادہ ،
مائللری دہ بلجیقا و فرانسدہ کورولور . بومکتبلردن
هیچ بری ، علمی معنی ایله ، تحریاتده بولونمق
ایچین تأسیس ایدیلش دکلدر ، بوندن باشقانتیجہلر
احصائی صورتده تثبیت ایدیلہدیکی کبی شرائط ده
اعتنا ایله مراقبہ ایدیلہ یور .

بومکتبلر ، سادہ جہ برطاقیم یکی فکرلرک ، او
فکرلرہ اینانان معلملر طرفندن ، تطبیقنہ ساحہ
اولمق اعتباریلہ - اوروپا و آمریکا ده کی تجربہ
مکتبلرینک پک چوغنہ و - بوراپورده توصیف
ایدیلن دیکر بعض مکتبلرہ بکزمہ لر . بونلر دہ
استخراج ایدیلن نتیجہلر حقندہ حکملر ، تطبیقاتی
یابان عینی معلملر طرفندن ویریلیر . او فکرلرک
انتشاری ، بالطبع ، او معلملرک دیکر لرینی ، خصوصیلہ
مکتبی کزن ، یکی اصولہ کورہ یاپیلان تدریساتی
کورن کیسہلری اقناع ایدہ بیلملرینہ وابستہ در .

فكرلر ، قيمتلىرىنىڭ علمىي اصوللارغا ئىشباتىي طرزىنىڭ
زىيادە ، دىنىي اھتىدالاردا اولدىنىي كېي ، مقابل طرفىك
اقتاعىي طريقتىلە انتشار ايدىرلر .

لاكن « فەرزىي قوشۇلە » لرك ، ياخود « تېجربە
مكتىبلىرى » نك دىكىر تېجربىي مكتىبلردىن بىر فرقى
واردىركە اوده بولنلرك . بىر شەر ويا بىر حكومت شەبەسى
طرفىدىن مۇھىت تېجربە و ترقىي تىببە و تەسۋىل مقصدى
ايله تاسىس ايدىلىش اولمالايدىر . بولنلرە مۇھىتكار
مەلىملىرى جەدى بىر اھمىيەت عىلىمىي ايدىرلر ، چۈنكى كەرسىمى
بىر نەسۋىيىي حائز اولدىقلىرى جەھتە بولمكتىبلرك اجرا
ايدە جەكى تائىر و نفوذ چوق مەمدر . بولمكتىبلر
بىر چوق مكتىبلردىن مەركىز بىر مەنظۇمە نك راس
ادارە سەندە بولنلنلرە يەكى فكرلىرى عومومى بىر صورتدا
تەطبىقە قالدقمان اول كوچوك مەياسە تەطبىق
ايدەرك ، ياقىندىن و دىقق بىر صورتدا تەتبەق ايتەمە
ساحە و فرست تامين ايدىرلر .

بىر اغدە اوچ مەتلف مەكتەبە صورت مەنصۇسەدە
تفرىق ايدىلىش دىرت تېجربە سەنىي واردىر . بولمەنفلرك
مەلىملىرى آوسترىا حاكىمىي كۈنلرىنىڭ بىقىەسى اولان
مەركىزىي طرزىنىڭ و اوتوقراتىك سىستەمە بولكون
حالامەتاد تەخدىدات و تەسۋىقاتىندىن آزادە طوتولمىشدر .
بولمەلىملىرى پلانلرىنى بالذات ياپارق مەعارف

ناظرینک تصویننه عرض ایدر و صوکر اساحه
تطبیقه قویارلر .

کورونشه نظراً حقیقه مترقی برتربیه سیسته می
داخلنده چوق ایلری به کیتمش دکلدلر . ساحه
تطبیقه قویدقلری ، یالکز عنعنوی اصوللره نسبة
ایلری اولان بعض فکر جریانلریدر . بو مکتبلرک
پروغراملرینه ال ایشلری (او دوا کی کل) داخلدر ،
چو جو قلمره دیگر مکتبلردن زیاده حریت ویریورلر
و حساب درس لرینی عیانی اولارق تدریس ایدیورلر .

فرانسه ده حقیقی « فهرز و قشوله » یوقدر ، لاکن
ساحه تفتیشنده یوزاللی قادار مکتب بولونان ابتدائی
مفتشی قورینه ، مکتبلرندن اوچ دردینه زمره
تدریسی اصولنی ادخال ایتشدر که بونلر بر درجه به
قادار « فهرز و قشوله » لره مماثل عد اولونا بیلیرلر .

کذا بروکسل ک سره - ریل ناحیه سنده بعض
مکتبلره دوقرولی اصوللرینی ادخال ایدن ره بموره بوئیز
(Raymond Buyse) ک مقصدی ده آرزوق آلمانیا-
ده کی « فهرز و قشوله » لره مقصدینه مماثلدر . بوئیز ،
دوقرولی نک دوستی و معقی در ، و بروکسل ک
بو یوک بر قسمنک ده معارف مفتشی در . بو ذات
دوقرولی اصول و آلاتنک بر ایکی مکتبده تجربه
ایدیله سندن ایسه ممکن اولدینی قدر فضله مکتبلرده

برر ايكيشر معلمك بو اصوللرله چاليشماسنى داهدا
مراجيح كورمىشدر . او ، اصولك تجربه سى وصوكر
نشر وتعميمي ايچين بو طريقي دها مؤثر تلقى ايدىيور .
بو طرز ايله يالكىز ، تجربه نك داهدا متنوع شرائط
ايچنده وداها مختلف اجتماعى سويده چوجو قىلر
آراسنده ياپيلماسى تامين ايدىلش اولمايور ، بلكه
بوندى فضلله اولارق ، پاك چوق مکتبلر ك تجربه
ايلاه صيقى بر صورتده تماسنه امكان ده ويرىلش اولمايور .
هر مکتبلده يكي اصولى تطبيق ايدىن بر معلم بولونارق
هر كون دىكر معلم آرقاداشلرله كوروشمه سى ،
اونلر ك تنقيدلرینه اشتراك ايتمه سى ، استحصال ايدىلن
نتيجهلرده اونلرله مشارك اولماسى ، ناحيه نك هر
طرفدىن كله جك معلملر ك تك بر مکتبى زيارت
ايتهلرندن البته دها ايدىر .

اصولك دورقرولى نك اصولنه نسبتله داهدا آز
انكشاف ايتىش اولماسى بلكه تجربه نك بويله بر چوق
مکتبلرده برون ياپيلماسندن ايلرى كلىشدر . يكي
بر اصولك انكشاف نك ايلك صفحه لرنده تجربه
اطرافنده چاليشاق بوتون ارباب سميك صيقى
ودائى بر تماس حالنده اولمالرى ، وديكرلرينك
تنقيدلرندن آزاده بولونمالرى لازمدر . اكثريا ،
بدايتده ظهورى ضرورى اولان خطالرك پاك چوق
تنقيدى محافظه كار معلملر ك تجربه دن صوئوبوب

قاجارینه سبیت ویره بیلیر. دوقرولی نك اصولی بروکسهلده توفل (Uccles) ده « سوبنورمال ، (طبیعی دن آشاغی حالده) چوجوقلره مخصوص مکتبده وینه بروکسهلده « نورمال ، (طبیعی) چوجوقلر ایچین آجیدینی مکتبده بالذات کندیزی طرفندن اعتنا ایله تماماً تطبیق ایدیلیور. بویزك و آرقا. داشلرینك یابدقلری ایسه ، ساده جه بو اصولك رسمی عمومی مکتبلرده تطبیقنه یول آچق مقصدینه معطوفدر . یعنی دیگر بر افاده ایله ، بروکسهل مکتبلرنده کی دوقرولی صنفلی تجربه صنفلی اولمقدن زیاده اظهار اثبات صنفلیدر . بویله صنفلك بویزك یابدینی کیبی ، ممکن اولدینی قادار چوق مکتبلره داغیتیلما سنك داها زیاده فائده لی اولاجنی شبهه سزدر .

نه مقصدله اولورسه اولسون « فهرزوقشوله ، فکرینك چه قوسلو واقیا ، فرانسه و بلجیقا کیبی فضله بر مرکزیتك تربیه یه مترقی اصوللرك ادخالنه حائل اولدینی محللرده ، وكذا آلمانیا کیبی معارف تشکیلاتی داها حر اولقله برابر شهر منظومه لری حالنده محلی مرکزیتلره اداره اولونان یرلرده كرك تجربه مکتبی ، كرك تجربه صنفلی طرزنده تطبیق امید بخش بر حادثه در .